

TAKSA PO
No. 224713/1

10. Telefon: ...
Havonta 110, ...
Diszter 2. I. e.

Dr. Ramasetter Róbert

BUDAPEST

KÉPLETEK

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Börmentés
leveleket nem
fogadjuk el.

Ara 5 lej

Készítők
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jánbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hód-
szegi Ernő, Strada Cobaltescu 52.

Csütörtök, 1936. október 1.

5696. EV.
TISRI 15.

XIX. EVF.
227. SZAM

„Bizaron ubitachon”

A bűnbánat és vezeklés napjainak nyomása alól felszabaduló zsidó lélek dörög örömmel...
A bűnbánat és vezeklés napjainak nyomása alól felszabaduló zsidó lélek dörög örömmel...
A bűnbánat és vezeklés napjainak nyomása alól felszabaduló zsidó lélek dörög örömmel...

bet. Ha megdöbbenünk, hogy ugyanakkor, amikor a kilencven zsidó halottról adott jelentést a táviró, egyben azt is jelentette, hogy ugyanazon az egyetlen napon kilencven arab áldozata volt a harcnak, akkor a zsidó véráldozat mértékét nem tekinthetjük túlságosan magasnak. A rögtön vedő zsidó paraszt nagyon is jól tudja, hogy igaz ügyért harcol és nem akarja bémocskolni az igaz ügyet azzal, hogy az ellenség példáját kövessse.

Őt és fél hónap óta folytatja a palesztinai zsidóság ezt a vére és idegére menő harcot. Szótlanul, némán, egyedül. A maga erejére utalva és a maga erejében bízva viselte és vállalta a szörnyű harc minden rizikóját. Pedig ez a maga nemében példátlan polgárháború irtoztos áldozatokkal követelt nemcsak emberben, de pénzben is. A hadviseléshez mindenekelőtt pénz kell. A zavargások kiterjedése óta a kormány mintegy háromszáz zsidó segédrendőrt alkalmazott a koloniák védelmére, azonban csak felérésben vállalta a rendőrök fizetését, míg a másik felét a zsidóságra hárította át. Ez a tétel egymagában sokszor fontos terhet ró a palesztinai zsidóságra és annak legfőbb fórumára, a cionista szervezetre. De hol vannak a harc egyéb anyagi terhei és hol vannak azok a horribilis összegek, amelyeket a mulhatatlanul szükséges politikai és diplomáciai munka igényel. Palesztina zsidósága egyedül vállalta eddig ezeket az óriási anyagi terheket és a véráldozatok mellett viselte a küzdelem anyagi rizikóját is. A világ zsidósága eddig mintegy páholyból nézte ezt az élet-halálharcot és sem vérrel, de még pénzzel sem segítette a Jordán partjára előretolt pionírjait. Pedig annak a frontnak, amely őt és fél hónapja állt őt Palesztinában a zsidó jövő védelmében, a világ zsidósága képezi a Hinterlandját, az erőforrását és tartálékát és ez a front csak akkor állhatja meg továbbra is a helyét, csak akkor nem omlik össze, ha a Hinterland is teljesíti kötelességét és nem hagyja cserben a frontra küldött katonákat.

tinában a zsidó jövő védelmében, a világ zsidósága képezi a Hinterlandját, az erőforrását és tartálékát és ez a front csak akkor állhatja meg továbbra is a helyét, csak akkor nem omlik össze, ha a Hinterland is teljesíti kötelességét és nem hagyja cserben a frontra küldött katonákat.

Palesztina zsidósága megtette eddig a kötelességét, sőt sokszorosan megtette azt. Frissen és töretlen lelkesedéssel állnak továbbra is őt a zsidó pozíciók fölött a mi chalucaink. Az egyetlen pont, ahol meggyengült a front, ahol veszély fenyeget, a hadviselés finansziális része. Pénzügyileg kimerült a palesztinai zsidóság és a cionista szervezet és a világ zsidóságra hárul a szent kötelesség, hogy előteremtse a harc tovább folytatásához mulhatatlanul szükséges anyagi eszközöket.

A cionista világszervezet legutóbb Zürichben tartott vezetőségi gyűlésén kimondotta egy nagyszabású palesztinai gyors-segély-alapnak, a „Mifal Bizaron ubitachon”-nak megteremtését. Bizaron ubitachon: segítés és biztonság. Ez a vérző ország üzenete. Egy hónap leforgása alatt háromszázezer fontot kell összegyűjteni, a legszükségesebb és hasznosabb nem tűrő kiadásokra. Ha a világ zsidóságának nemzeti erejét vesszük figyelembe, ugye ez a háromszázezer font nevétségesen csekély összeg. De gigantikusá válik, ha szükséges van rá és hiányzik. Minden zsidónak, akiből nem halt ki teljesen a zsidó közösséghez való tartozás tudata, aki előtt nem közömbös a jobb zsidó jövő, kötelessége, hogy livegye a maga részét ennek az alapnak a megteremtéséből. A hívó, segélyt kiáltó szó elhangzott és Ardeal zsidóságának sem szabad megátárlina a kötelességek elől, mégha az áldozatok is követel. Az idő parancsa ma ez: Ne hagyjátok cserben a fronton küzdő fiatalokat! Ne hagyjátok cserben az épülő Palesztinát, amely a ti jövőtöknek is egyetlen záloga.

A pánizlám mozgalom

Írta: Michael Assaf

(Befejező cikk.)

A világon élő 250-300 millió lelket számláló muzulmán népek elvont értelemben egy keretbe tartoznak, de a valóságban óriási ellentétek vannak az egyes népi törzsek között. Amikor Keleten feléledt a pánizlám mozgalom, egyazon időben lángolt fel Törökországban a török nemzeti mozgalom, mely szigorúan faji alapon áll. Egyiptomban a hazafiak mozgalma ugyancsak nacionalista-szovinizista mozgalommá fejlődött. Ugyanígy történt az Izlám többi országaiban is. A pánizlám mozgalom valójában társadalmi-gazdasági ferradalmat jelent az elnyomott muzulmánok számára. De a muzulmán tömegek ráébredtek arra, hogy az elnyomás nem okvetlenül a nyugateurópai imperialista államoktól ered, jöhet az Keletről is, mint a török impérium, mely hosszú időkn át állati elnyomásban részesítette a területén élő muzulmán népeket.

Az a tény, hogy Abdul Hamid, a szultán, a zsarnok ottman imperialista állott a pánizlám mozgalom élére, igazolta, hogy uralmi törekvések eszközül használták ki az eszmét. A török impériumhoz tartozó arabok felismerték, hogy a pánizlám jelszavak cége alatt akarják igába hajtani őket.

Az 1908-as év döntő fordulót hozott. Abdul Hamidot elkergették trónjáról és az ifjú-törökök, akik átvették az uralmat, a pántörökök mozgalom vizeire ezvezték, amely a legszélsőségesebb faji mozgalmak közé tartozik. Az ifjú törökök, akik hajdan a pánarab mozgalmat elindították, maguk voltak azok, akik faji, vér-törzs-nyelv és származás alapján fojtották azt el. A szultán tiszta ottoman-muzulmán államot akart, melyben a török alattvalók legyenek az elsőrendű államalkotók. Az ifjú törökök kizárólagosan török államot akartak, melyben a nemtörökök beelővadásnak a török nemzetbe. De a török uralom hosszú évszázadain keresztül csak egyseket sikerült asszimilálni, míg a két nép, az arab és a török megmaradt a maga nemzeti kereteiben, nem érikett egymással, kitartott multja és nyelve mellett. Egyiptom és Bayruth kitünő iskolákkal szolgálták az arab nacionalizmus szellemi fejlődésére. A század elején került nyilvánosságra az arab impérium regenerálására kidolgozott és elfogadott munkaterv. És amikor az ifjú-törökök arab elnyomása még nagyobb méreteket öltött, a pánarab mozgalom megerősödött és komoly politikai tényezővé vált.

A mozgalom két részre oszlott:
1. A maximalisták végcélja: egyesíteni az összes arabul beszélő népeket, amelyek Elő-ázsiaiban és Északafrikában laknak, mint ahogy a kalifák, a nagy arab impérium idején volt.

Azsiában 15 millió, Afrikában 25 millió, összesen 40 millió arab él. Az arabok túlzott szálmértái szerint összesen 70 milliónyi arab él ezeken a területeken.

2. A minimalisták mozgalma megelégszik az ázsiai arab törzsek által lakott országok egységesítésével. (Sziria, Libanon, Palesztina, Irak, Transzjordánia és az arab félsziget.)

A maximalista célkitűzések megvalósítása a világ lényeges változása nélkül elképzehteten és valószínűtlen. E mozgalom végcélja az összes európai imperialista hatalmak (Anglia, Franciaország, Olaszország, Spanyolország) érdekeibe ütközik, mely hatalmaknak gyarmataik vannak ezeken a területeken. Megvalósíthatatlanok a maximalista célkitűzések azért is, mert az arabul beszélő népek egymáshoz való viszonya nem olyan hogy közös nevezőre lehetne őket hozni. Vajon beleegyeznek-e az arabok abba, hogy az elkövetkezendő arab impériumban Egyiptom legyen a hegemonia? Egyiptom viszont ugyancsak nem egyezne bele abba, hogy valamelyik más ország ragadja el előle a hegemoniát. Az arab Ázsiától távoli, észak-afrikai országok sem tudnának kiegyezni egymással. A kiegyezésnek utjában áll a közlekedés nehézsége és a különböző gazdasági érdekek. A közös nyelv nem elég a gazdasági tények és uralomvágyak ellensúlyozására. Egy nagy pánarab birodalom beláthatatlan időnkig álom marad.

Nem így azonban a minimalista pánarab célkitűzések, melyeknek a háború után minden valószínűségük meg volt a megvalósu-

Általános áremelkedés a bucuresti tőzsdén

Bucuresti, szeptember 30. Ma ismét megnyitották a tőzsdét. Majd a legtöbb értékpapir emelkedő irányzatot vett. Jelentékeny emelkedést mutatnak azok a részvények is, amelyeket nemcsak a belföldi piacokon is jegyeznek. Így például a Mica ma a következő fázisokon ment át: 1310, 1330, 1320, 1325, 1315, 1320, 1325. Letea: 775, 778, 775, 772, 778, 766, 761, 768. Resita: 456, 458, 460. Credit: Industrial: 600. Resita javitva: 456, 454, 458, 460. Astra Romana: 770, 765. Steaua Romana: 355, 350. Credit Minier: 250, 248, 243, 246. Tramvae: 1425, 1440, 1450, 1460. Az állami járadékpapírok szintén szilárd irányzatot mutatnak. A tőzsdén nagy volt a mozgás, de több volt a néző, mint a tényleges üzletlenség.

Ma délelőtt a deszkaexportörök uniója értekezletet tartott, amely arra a konklúzióra jutott, hogy

kérni fogja a kormánytól azon államokba való kivétel betiltását, amelyek leértékelték devizájukat. Addig sem fogják elfogadni a különbözeten való fizetést.

Tatarescu, aki vadászaton volt Ardealban, ma délelőtt visszaérkezett a fővárosba és fogadta Thirrey francia követet, akivel — mint hírlik — gazdasági kérdésekről tárgyalt. Sassu földművelésügyi miniszter, aki Karlsbadban gyógykezelte magát, ma szintén Bucurestibe érkezett.

A Curentul szerint Tatarescu ma megbeszedésre ül össze a gazdasági tárcák vezetőivel.

Lehetséges, hogy a kormány gazdasági bizottságát is összehívják, hogy az exportörök helyzetéről és más a frankleértékeléssel összefüggő gazdasági kérdésekben döntsön.

Egy hónappal elhalasztják a parlament összehívását?

A nemzeti parasztpárt nagy satumarei gyűlése előtt.

Bucuresti, szeptember 30. A Tempo szerint a kormány elhatározta, hogy a parlament megnyitását egy hónappal elnapolja. A vonatkozó kéziratot néhány napon belül közzé teszik.

A satumarei nagygyűlés

A Curentul megállapítja, hogy a nemzeti parasztpárt vezetősége helyzetének tisztázása után azonnal új kampány programját dolgozták ki. Így Ghelmegeanu engedélyt kapott a belügyminisztériumtól, hogy Satumaren és Bucurestiben antirevizionista gyűléseket rendezzen. A satumarei demonstráció igen nagy fontossággal bír, úgy nemzeti, mint párt szempontból, mert annak arányával Románia népe kifejezésre fogja juttatni, hogy még szorosabb akarja tenni kapcsolatait azon államokkal, amelyekhez

természetes kötelékek fűzik. Mihalache is beszélni fog, kifejtve pártja álláspontját a külügyi problémákkal, amelyek kapcsolatban állanak a belső kérdésekkel. Utána dr. Lupu, majd Maniu fognak felszólalni annak kihangsúlyozása végett, hogy osztják a pártelnök véleményét.

A pártvezetőségi tagok közötti megegyezést az október 11-i bucuresti gyűlésen is demonstrálni fogják, a nemzeti és parasztpártok fuziójának évfordulója alkalmával.

„Romania Noua” lesz a Maniu csoport neve

Rövidesen megalakul Clujon a nemzeti parasztpárt „Romania Noua” elnevezésű politikai csoportja, amelynek ideológiai alapja a hasonmú cluji lap által képviselt politika lesz.

ek

GARAK,

poloskák, svábboga-
k és mindenféle ro-
dikálisan kipusztít-
hatók a

KATOL

rovvarpor által.

Balthazar Bucuresti,
Str. Selari 7.

diállapot kihirdetése
ruzsalemi tudósítás.

ognak tizennyolc
jekt.

ta, Szent Iona és
lesz.

alban 1400 főből álló
vezett Halfába. A
vitték át. Szeptem-
zred teljes legénység-
a. 29-én újabb 2500

levele Dizengoffhoz

A 29. A héber sajtó
választá arra a le-
már nagybeteg

polgármester inté-
mint megirtuk, Di-
nek nevezte Dilt

már végre az anar-
laszlevezében hang-
ba a rend helyreál-
azonban felhatalma-
ság különböző réte-
vel foglalkozék.

nap 90 arab halott

elmúlt héten szá-
a katonaság és az

és az Jenin melletti

üttörtöki napon 90

elleni támadások is

elleni már hosszú

banító jelenség. Je-
sidó járókelőkre löt-
an egy zsidó erdőrt

ottak száma a szep-
tben lelért Victor

emelkedett. Beisan-
zeteket 36-od ízben

k. Az angol katoná-
adított a petróleum-
s egy beduin tábor-
zínú tettessket. A

lkel és muniókkal

oztattak le.

az angol katonaság

meg, amelyet teljes

A száz főből álló

talán német eredetű

munióval volt el-

között összeütközés

őórjárát és egy arab

ot megölte. Egy

aluban összeütközés

egyik tagja és egy

esült.

terroristák rablótáma-
k a békés és a zsi-
dó fellah lakossá-
jének a Názareth

terroristák támad-
tak lakóitól. A fel-
adódók ellen, mire

környéket és tizenöt

29. Sasson Zuboida

na előestéjén az uc-
róje megsebesült. A

a következőket kiál-
alesztinai arabokért!
a gyűjtőakció volt a

kiutasított
niskák

er 29. (Rador). A

15 zsidót és 18 arabot

palesztinai illegál-
 voltak. Mindannyiu-
zág területéről.

és Lapidató E. E.

na Barou L. Fog 18.

na: 8-81.

BRAT

lásra. Husszeini, Hedzsas királya, az arabok királyának nevezte magát és tárgyalásokat folytatott az angol kormány egyiptomi megbízottjával egy nagy ázsiai birodalom létesítésére.

De ez a terv sem valósult meg. Először is, mert maguk a különböző arab országok nem mutattak különösebb lelkesedést egy arab impériummal szemben. A lelkesedés az „arab egységnek” szól, de nem az egységes arab államnak, melynek keretében tartozandó államok távolra és kulturálisan is különbözőnek. Óriási különbség van a tengerparti területeken lakó arab népek és a sivatagi arabok között. Ez a különbség az évszázadok folyamán mindjobban kidomborodott. Döntő jelentőségű, dinasztiai érdekek sem teszik lehetővé az egységes állam megvalósítását. (A különböző sejtek, a jemeni imám, Ibn Szaud és a Hasan dinasztia egymással ellentétes érdekei.)

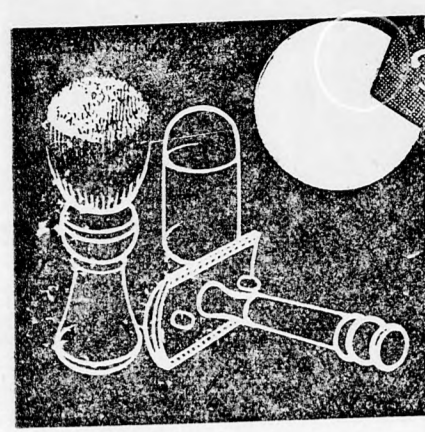
Husszeini tervét nem az angolok és nem a franciák hiúsították meg. Maga Ibn Szaud és az arab felszögelt sejkjei és dinasztiai fejtettek ki éles ellenállást a terv megvalósításával szemben és azt már csirjájában elfojtatták. A terv megvalósításában segítségükre voltak a szíriai és iraki arab nacionalisták, de Anglia és Franciaország is igyekezett a tervet holtvágányra juttatni. Anglia és Franciaország érdekében állott a terv megbuktatása. Mert hogyan képzelhető el az arab politikai egység, ha Szíria és a Libanon francia mandátum alatt és a több országok angol mandátum, vagy csak angol befolyás alatt is állanak? Ilyen feltételek mellett legfeljebb közös meggyezésről, részleges egységről, de semmiesetre sem lehet szó egységes állami keretről.

Azokon a területeken, melyeknek lakosságára és politikájára Anglia befolyással bír, az angol politika nem mutatott hajlandóságot az önálló arab államok konföderációjára. Azonban Anglia támogatta Ibn Szaudot, Husszeint, Adriszi Emirrel és Ibn Rasiddal szemben, hogy elfoglalhassa országukat. Ez a segítség a pánarab mozgalmak színterét, minél kevesebb arab uralkodó létezik, annál közelebb van az egység eszméjéhez. fogan pánarab eszme a megvalósulásához. Anglia persze sietett Ibn Szaud távoli céljainak elérésére szűk határokat állítani. Husszeini irakban jutottak uralomhoz, Abdullah Emir Transzjordániában. A perzsa parton is fennmaradtak Ibn Szaudtól független emírek, akik hűségesen szolgálták az angol érdekeket. Jemen önállósága sincs az angolok ellenére és Palesztinának speciális nemzetközi jogi helyzete a zsidó nemzeti otthon felépítését biztosítja.

Az olasz-abesszini háború következtében az Anglia és Olaszország közti viszony odáig élesedett, hogy Anglia befolyása a Földközi tenger partján elterülő országokban (Egyiptom, Palesztina és az arab országok) veszélyeztetve volt. Ez arra indította az angolokat, hogy újra felszítsák a pánarab mozgalmat. Katonai szövetséget létesített Anglia Szíria és Irak, tehát ama két állam között, amelyek halálisan gyűlölik egymást. Vannak arabok, akik ebben a szövetségben az arab konföderáció kezdeti megvalósulását látják, holott semmilyen közös állami alap eddig nem létesült. Ez a szövetség egy része a brit impérium megvédésére kidolgozott kettős programnak. A második világháborútól való félelem, mely urrá lett az angolokon, magába ragadta az arab államférfiakat is. A brit impérium egy világháborúban való összeomlásától eredő félelem közel hozta az arabokat egymáshoz, önmaguk megvédésében. Nagy jelentősége van ennek a szövetségnek a pánarab eszme jövőjében. A szövetség békét jelent az arab országok között és közel hozza az arab népeket egymáshoz. Ha nem is lehet szó egyelőre egy állami keretről, de létezik az arab politikai szellem egysége. Az arab közvélemény szemében a pánarab eszme a megvalósulás felé közeledik.

Nem így vélekedik azonban Franciaország, mely ellene van a pánarab eszmének. Megvalósulása a szemében brit győzelemnek számít és veszélyezteteti Franciaország keletarábiai pozícióit. Ezért igyekezett Franciaország az évek során át élni propagandát kifejteni az arab országokban az arab államok függetlenségéért. A francia politika Szíriát kis, autonóm egységekre osztotta, (Damaszkusz, Chaleb vidéke, a druz hegység, Alexandria, Libanon). A pánarab eszme megvalósítása helyett a szíriai arabok a kis, szétforgácsolt államok önállóságára törekkeznek.

De ha a valóságban a maximalista pánarab mozgalom távol van a megvalósulástól, az arab kultúrában él és virágzik az eszme. Az összes arab országoknak egy a nyelve, lényegesen kiejtésbeli eltéréssel. A kairói rádióállomás az összes ázsiai és afrikai arab országokat szolgálja. Az egyiptomi sajtót az összes arab államokban olvassák. Közös költők és írók vannak és az összes arab államoknak központja Kairó. Beyruth ugyan komoly versenytársa Kairónak és kitűnő

Innen hűsítjük

valami, hogy ne feszüljön a bőre borotválkozás után. Ezért előtte mindig dörzsölje be arcát egy kis Niveával.

CRÉMA
NIVEA

egyete me felülmulja az egyiptomi egyetemet. De Bepruthban az arabok fiait főleg szakképzettséget nyerne, míg Kairóban általános arab kultúrát szívnak magukba és hazafias szellemet plántálnak beléjük. A kairói egyetemen tanuló arab diákok száma jóval túlhaladja a beyruthi diákokét.

Egyiptom mintaképe az összes arab országoknak. Az egyiptomi tankönyvek és tanítók eljutnak Irakba, Jemenbe és Palesztinába. Az egyiptomi színész és énekesek az összes arab országokat szolgálják. Egyiptom központja az arab filmeknek is. Kiállításai és szervezeti döntő befolyással bírnak az összes arab országokra és kulturális egységbe fogja őket.

Mindezek ellenére azonban a pánarab eszme politikailag egyetlen lépést sem haladt előre. Az „Istiklal” (önállóság) pártján kívül egyetlen pánarab párt sem létezik. Az összes arab államok el vannak foglalva az önmaguk függetlenségének kivívásáért folytatandó harccal. A szíriai és palesztinai arabok voltak az egyedüliek, akik ezt a mozgalmat életben tartották. Most Szíria is el van foglalva a függetlenségi harcával és kénytelen háttérbe szorítani a pánarab törekvéseket, melyek sehogy sincsenek inyére Franciaországnak. Egyedül a palesztinai arabok szítják ezt a mozgalmat, de hatásuk és erejük tulgyenge ahhoz, hogy az arab világot szervezkedésre bírassák.

Weizmann nagyszabású expozé tartott Amszterdamban a palesztinai helyzetről

A zsidó nép nem járulhat hozzá, hogy Palesztinában kisebbséget alkosson. Sem angol rendőrök, sem arab terroristák nem zárhatják el a palesztinai zsidó bevándorítás útját

Amszterdam, szeptember 30. A Koncertgebouw hatalmas termét az utolsó helyig betöltötték az amszterdami és Hollandia többi városából egybeseregült zsidók, hogy dr. Weizmann Chaim, a Jewish Agency elnökének nagyszabású politikai expozéját meghallgassák. A hollandiai cionista szervezet nevében Abel Herzberg üdvözölte a cionista vezért, míg a Keren Hajjeszód névben dr. B. Kahn köszöntötte Weizmann, rámutatva arra, hogy a zsidó nép a végsőkig kész őt követni a cionista ideálokért folytatott harcban. Ezután dr. Weizmann Chaim emelkedett, a terem viharos ünneplése közepette, szólamra és töb-bek között a következőket mondotta:

A Balfour-deklaráció alapjai

— Még nem érkezett el az ideje annak, hogy megrajzoljuk a profilját a ma általános eseményeknek. Minthogy azonban egyesek vita tárgyává teszik az egész cionista munka történelmi és politikai megalapozottságát, szükségesnek tartom, hogy ennek előzményeit a valóságok tükrében ismertessem. Két momentum játszott közre 1917-ben a Balfour-deklaráció meghirdetésénél. Az egyik az angol államférfiak és az angol nép ama felismerése, hogy Palesztina és a zsidó nép sorsa között mely összefüggés áll fenn. A másik, hogy a zsidókérdés zavarosan és igazságtalanul kezelt probléma, amelynek megoldását meg kell kísérelni. Magától értetődően ezt a két momentumot igyekeztek összekapcsolni. Olyan világot vártak akkor, amelyben az igazságosság és béke fog uralkodni és minden nép hozzájut ahhoz, ami őt megilleti. E népek közé tartozunk mi is. Taktikai és önző egyéni érdekek ugyancsak közrejárhattak az angol politikának ebben az állásfoglalásában, de egy mélyebb, morális alapot nélkül a Balfour-deklaráció nem született volna meg. Balfour maga deklarációjának megtételénél azt a feltételt állította: a zsidók ne kérjék azt, hogy Anglia vegye át a palesztinai mandátumot. Évekig tartó vita után sikerült csupán Angliát erre rávenni.

Weizmann és Fejzal király találkozás

— 1918 tavaszán és nyarán Palesztinában tartózkodtam. Juliusban Ormsby Gore, a jelenlegi gyarmatiügyi miniszter társaságában Jeruzsálemből Transzjordániába, Amanba utaztam. Amanban állomásozott az arab hadsereg és ott tartózkodott az az ember, aki egyedül beszélhetett az arabság nevében: Fejzal király. Neki mondtuk el, hogy mik a terveink és mik a törekvéseink. 1919-ben a vele folytatott tárgyalásaink szerződés megkötéséhez vezettek. Azóta azonban megváltozott a világ. A nagy álmok, amelyek egy jobb világ keletkezését ígérték, összeomlottak. Nem igaz az, amit arab ellenfeleink állítanak, hogy a mandátumban figyelmen kívül hagyták az arab érdekeket. A mandátumot három éven keresztül tanulmányozták és ha jól emlékszem vagy tizenötöt is átdolgozták és a

zsidó és arab klauzulák hosszú, gondterhes munka eredményei.

Palesztina és Argentina

— A mandátum meghatározta, hogy a zsidó népnek jogában áll Palesztinában nemzeti otthon felépíteni. Összes egyéb jogaink ebből az alapvető mondatból következnek. Nehéz dolog egy olyan világgal, amely a realizmus legmagasabb kifejezését ágyukban, hadseregben, lőporban és mérgezőgázokban látja, szembeállítani a mi realizmusunkat. A mi realizmusunk egy elpusztíthatatlan emlékezésben fejeződik ki. A zsidók egyszerűen nem felejtették el Palesztinát. Ez az emlékezés dinamikus erővé alakult. Kolonizációs célokra sokkal jobb földek is vannak a világon. Báró Hirsch Argentinában ötven évvel ezelőtt olyan területen kezdett kolonizálni, ahol nem voltak arabok, vagy törökök, ahol minden bőségesen adta volt ahhoz, hogy a föld hatalmas embertöméget fogadjon be. És tízmillió fonttal kezdte el a telepítést.

Ez a tízmillió font több volt, mint a mi egész Keren Hajjeszódunk, Keren Kajemettünk és összes többi alapjaink eddigi gyűjtése és az, amit még a legközelebbi tíz évben gyűjteni fogunk.

Mi Palesztinába mentünk, egy kis országba, amely Argentinának a mellényzsebébe fér el. Viz nem volt, de annál több homok és kő. És tapasztalatlan emberek mentek ki Vilnából és Minszkéből, ahol pénz nincs, legfeljebb csak zsidó érzés. Ötven év telt el azóta. Ma haterz zsidó familia él Argentinában. Spanyolul beszélnek és argentin módra élnek. A gyermekek Buenos Ayresbe igyekeznek. Legtöbbsze nem is tud már zsidóságáról. Azt hiszem felesleges ezzel szembeállítani azt, amit mi Palesztinában teremtettünk, ahol ma már 400.000 zsidó lakik. A kettő közötti különbség az: az egyiknek pénze volt, a másiknak érzése és az elpusztíthatatlan emlékezés.

— A zsidó nép ragaszkodik ahhoz, hogy a bevándorlást egy percre sem szakítsák meg. Elemi jogunk ez nekünk. Minden zsidónak jogában áll otthonába visszatérni és ezt az utat sem angol rendőrök, sem arab terroristák nem zárhatják el. Ha le is ülünk a tárgyalóasztalhoz arab ellenfeleinkkel, ez a felismerés világos kell hogy legyen számunkra. A jövő magatartása bizonyítja, hogy az élet nem állt meg Palesztinában.

Ha az arab terroristák egy napon bombát dobtak az iskolára, másnap egyetlen zsidó anya sem akadályozta meg a gyermekét abban, hogy az iskolába menjen. Az élet megy tovább.

Weizmann ezután konkrét számokkai mutatta ki, hogy milyen nagymértékben használta a zsidó munka a palesztinai arabságnak. Nemcsak hogy nem szorítottuk ki Palesztina nemzsidó lakosságát, de ellenkezőleg, az utolsó 18 év alatt a palesztinai arabság 40 százalékkal szaporodott és pedig főleg azokon a részeken, amelyekre a zsidó munka koncent-

rálódik. A pusztákon, ahol — egy angol politikus kijelentése szerint — öt évvel ezelőtt még egy macska sem élhetett meg, a zsidó munka folytán ma gyökeret verhet egy család és ennek tevékenysége öt másik család számára teszi lehetővé a letelepedést. Úras fecsegés és ellenséges propaganda azt állítani, hogy nincs hely mindkét nép számára. Nincs, ha nem akarják. De sem szavak, sem megszorító intézkedések nem zárhatják el az utat a zsidó energiák elől. Valamikor hetven dunam jelentette a létminimumot, ma 12 dunamon is meg lehet élni, vagyis megötszöröztük Palesztina területét. Öt évvel ezelőtt nagy angol szakértők bizonyítani akarták, hogy minimálisan 40—50 dunam öntözött föld szükséges egy család megélhetéséhez.

Egy arab bakkecske még ma is több helyet foglal el az országban, mint egy zsidó chaluca.

Természetes' dolog, ha az országot pusztulni hagyják, úgy nem lesz egyhamar hely az arabok számára sem. Ha azonban az országot fejlesztik, úgy a következő ötven évben megfelelő hely lesz nemcsak nagyszabású zsidó bevándorlás, de az arab lakosság természetes szaporodása számára is. A háború előtt emigráltak Palesztinából az arabok, az utolsó négy-öt esztendőben 17—25 ezer arab vándorolt be az országba.

Nem akarunk majorizálni senkit, de minket se majorizáljanak

— A mi formulánk világos: senki felett sem akarunk uralkodni, de bennünket se uráljon senkinek. Ma az ország mintegy 30 százalékát alkotó kisebbség vagyunk. Holnap másképpen lesz. Mi nem akarunk senkit sem majorizálni, de bennünket se majorizáljon senki.

Meg lehetne a nyugalmunk, ha hozzájárulnánk ahhoz, hogy ne szárnyaljunk túl az arabság 40 százalékát. Erre azonban nem vagyunk hajlandók.

Készek vagyunk viszont arra, hogy ha 51 százalékot is fogunk képezni, a másik 49-et sem vállalásában, sem nyelvében, sem érdekeiben nem bántani. Hasonló állásfoglalást várunk el tőlük is és ebben az esetben, ezen az alapon megegyezhetünk.

— Az araboknak semmi okuk sem volt arra, hogy Irakban, ahol több mint kétfélszáz arab él, a 30 ezer főnyi keresztény kisebbségtől féjjenek. Ez a 30 ezer keresztény nem betolakodó, évezredek óta ott élnek, az arabság nyelvét beszélik és az ő erkölceiket vetik át. És ezeknek ma mégis el kell hagyniuk Irakot. Az egész Népszövetség helyet keres a széles világon a szegény iraki asszirok számára. Ez a tapasztalat az iraki ártatlan kisebbség sorsát illetően.

megtiltja nekünk azt, hogy az állandó kisebbség állapotába beleményjünk.

Hajlandók vagyunk azonban függetlenül a palesztinai lakosság egymáshoz való számarányától, politikai paritásba belemenni.

— Egyiptomban és Szíriában nincs cionizmus, mégis Egyiptomban hét Szíriában öt hónappal ezelőtt a palesztinai eseményekhez hasonló dolgok játszódtak le. Mi nem vagyunk okai, legfeljebb ürügye és a „punctum minoris resiztantiae”-je az eseményeknek.

MindEnki maradjon a helyén!

— Valóban hősi önmegtartóztatás kellett ahhoz, midőn testvéreinket legyilkolták, földjüket felégették és narancsültetvényeinket elpusztították, passzív magatartást tanusítani. Egyetlen ujjmatutás elegendő lett volna a polgárháború kibontásához. Talán néhány hét választ el attól az időponttól, midőn az angol királyi vizsgálóbizottság Palesztinába utazik. Mi hajlandók vagyunk e vizsgálóknak alávetni magunkat. Lássák a munkánkat, lássák a teljesítményeinket. De ugyanakkor keressni fogjuk a lehetőséget, hogy az arab nép azon részével, amely még meg tudja érteni, hogy mi egymás mellé rendeltünk az országban, megértjük egymást. És én nem kétem, hogy ezt az utat rövidesen megtaláljuk. Ehhez azonban szükséges, hogy a diaszpóra zsidósága éppúgy, mint a jövő helyén maradjon és tegye meg kötelességét. Jóvá kell tennünk azt, amit elmulasztottunk. Nagyok a mi szükségleteink és az, amit tehetünk, talán nem is elegendő, mert nem voltunk felkészülve erre a súlyos megrázkódtatásra. De ki kell tartanunk és ki fogunk tartani minlazzokkal, akik a cionista mozgalom legelső lövészáraiban akarnak harcolni. És ha legközelebb ismét találkozunk, mindaz, amit ma átélünk, a múlté lesz már, a zsidó történelem megannyi tragikus epizódjával együtt és a zsidó fejlődésben ismét előbbre jutottunk egy lépéssel.

Weizmann beszédét szünni nem akaró lelkesedéssel fogadta a hallgatóság.

— A has gyakor iteltsége, a rekesz erősebb feltolódása, májtájéki fájdalom, emésztési nehézségek, gyomorbeli hurut és sárgaság a természetes „Ferezec József” keserűvíz használata által megszüntethető és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértőlulások ellensúlyozhatók. Az orvosok ajánlják.

A következő

Varsó, szeptember 28. A bevándorlási osztály vezetője, Elijáhu Dobkin tartózkodik, ahol a két Hechaluc ország jelentette, hogy a Jewish Agency követségének a javaslatok az új vonatkozólag. Közvetlen gazdasági életéről rófa fenyegeti, ha két hónapon belül munkást. A Palesztinában vannak gazdasági fejlődés nyel.

Menesztett

Moszkva, szeptember 28. A kirovorkista összevagy látszik — megjelennék üldözése nek bizonyossága amely arról ad hírszűkeket és az Izsvesztina de Moscou c

Select M

Izgalmas cselekm

Gyűjtő helye a ro

Tudor Teo

Bucaresti, szeptember 28. Tegnap számba venni választás Gogicik a következő „A tényeket is Berlinbe ment. E szél Hitlerrel. Visszatért Bucu adott interjúját tőtt tett: berlini tálták előtte a rosegét.

Mint mondott Ha Németország rázza alatt lemoról. és ott hagyóban szenzáció Goga interjúja Beobachterben, Teljes egészében leközi ugyan Gogajya éppen ez biztosít bennünk határainkat. Kiblen részt, amelykozataiból.

Mit jelent ez irányban semmi vállal. Még indi sem. Még látszó

Ősszel is kap certifikátokat a Jewish Agency?

A következő két hónapban 10 ezer munkásra van szükség Palesztinában. Valószínűleg folyik tovább a zsidó bevándorítás

Varsó, szeptember 30. A Jewish Agency bevándorlási osztályának helyettes vezetője, Eljáhu Dobkin, ezidőszent Palesztinában tartózkodik, ahol részt vesz a lengyelországi Hechaluc országos gyűlésén. Dobkin kijelentette, hogy a Palesztina-kormány és a Jewish Agency között megkezdődtek a tárgyalások az új certifikátok kiadására vonatkozólag. Közölte továbbá, hogy a zsidó gazdasági életet Palesztinában katasztrofára fenyegeti, ha az ország legközelebbi két hónapban belül nem kap újabb tízezer munkást. A Palesztina-kormány tagjai is tisztában vannak azzal, hogy az ország gazdasági fejlődése új munkakerőket igényel.

A Havas ügynökség azt a hírt terjesztette, hogy Lengyelországban hatszáz zsidó Palesztina-kivándorlót tartottak vissza, mert Anglia októberre nem adott beutazási engedélyeket. A Palesztina-Hivatal hivatalosan cáfolja ezt a híradást. Csak nemrégben 230 kivándorló utazott Lengyelországból és a Balti Államokból Palesztinába anélkül, hogy bármilyen akadályt gördítettek volna útjukba. Constantában a Polonia fedélzetén ezer kivándorló hajozott Palesztinába, akiknek programszerűen szeptember 27-én kellett odaérkezniük. Októberre már négyszáz kivándorló van előjegyezve a palesztinai útra.

Letartóztatták Radeket és a „Journal de Moscou” szerkesztőjét

Menesztették a posta eddigi biztosát is és új belügyi népbiztost neveztek ki

Moszkva, szeptember 30. A tizenhat trotszkista összeesküvő kivégzésével — úgy látszik — még nem ért véget a szovjetellenzék üldözése Oroszországban. Ennek bizonyossága a szenzációs jelentés, mely arról ad hírt, hogy a Trotszkij-féle összeesküvésben való részvétel miatt Radeket, az Izvesztia és Raysckyt, a Journal de Moscou című lapok munkatársait

letartóztatták. Egyidejű moszkvai jelentés szerint a szovjetek központi végrehajtóbizottsága Ivan Jueovot megfosztotta a posta segédbiztosi tisztétől és más állásba nevezte ki. Utódja Prokofff és, eddigi belügyi népbiztoshelyettes lesz. Bermant belügyi népbiztoshelyettesnek nevezték ki.

Select Mozzó

Ma premier!
A velencei filmolimpiász nagy eseménye!

Romániában először, az első szabadtéri filmscsođa!

SYLVIA SIDNEY
gyönyörű világlágere a

Szenvedély

Izgalmas cselekménye elejétől végig Amerika egyik legfestőbb vidékén játszódik le s a film a gyönyörű vidék minden színpompáját tükrözi vissza.

Gyűjtőtáborral való fenyegetőzés helyett egyenes választ követel a román demokrácia Gogától

Tudor Teodorescu Braniste szenzációs cikke Goga sibiui beszédéről. Mivel „hurcolják” meg Gogát?

Bucuresti, szeptember 30. Az Adeverul tegnapi számában Tudor Teodorescu Braniste válaszol Goga sibiui beszédére. A cikk a következőképpen hangzik:

„A tényeket ismerjük: Goga Octavian Berlinbe ment. Ez igazán természetes. Beszél Hitlerrel. Ez még természetesebb. Visszatért Bucurestibe és a Curentulnak adott intervjújában szenzációs nyilatkozatot tett: berlini „felelős tényezők” garantálták előtte a román határok sérthetlenségét.

Mint mondtuk, ez szenzációs fordulat. Ha Németország Goga két szemének varázsa alatt lemond a revizionista politikáról, és ott hagyja Magyarországot, ez valóban szenzáció. Azonban mi történik? Goga intervjúja megjelenik a Völkische Beobachterben, Hitler hivatalosában is. Teljes egészében? Nem. Hitler harsonája leközi ugyan Goga nyilatkozatát, de kihagyja éppen ezt a részt, amelyben Goga biztosít bennünket, hogy Berlin garantálja határainkat. Kihagyja tehát azt az egyetlen részt, amely fontos lehet Goga nyilatkozataiból.

Mit jelent ez? Hogy Berlin ebben az irányban semmiféle kötelezettséget nem vállal. Még indirekt sem. Még formálisan sem. Még látszólagosan sem. Sőt. Két nap-

pal Gogának Berlinből történt távozása után megérkezik Németországba és nagy lelkesedéssel fogadják Horthy, Magyarország kormányzóját. Horthy pedig nem érkezik egyedül. A magyar nagyvezérkar egy képviselője kíséri.

Világos, hogy Gogát megtévesztették. A berlini felelős tényezők hazudtak neki. Az egész román sajtó, a jobboldali is, foglalkozik a kérdéssel. A Curentul, mely Goga nyilatkozatát közölte, köteletségének érzi, hogy visszatérjen a kérdésre, hogy kihangsúlyozza a hitlerista hivatalos gesztusát és a román óvatosság tudatában idézze Németország szándékait. Madgearu beszédében mutatott rá Goga mellékfogására. A Dreptatea, a nemzeti parasztpárt hivatalosa, magyarázatot kér Gogától. Goga hallgatott. Egészen a múlt vasárnapig, amikor Sibiuban elhangzott beszédében válaszolt. De hogyan válaszolt? Szó szerint vesszük, mint ahogyan a legutolsó hülígán lapokban jelent meg Bucurestiben, abban a biztos tudatban, hogy ez a lap teljes egészében közreadhatja Goga beszédét.

Hogyan és mivel hurcolják meg Gogát

Goga előbb válaszol Madgearunak. Idézzük: „Madgearu meghurcol engem”. Tehát

A román ipar büszkesége:

A PETROLEUM IPAR

A petroleum ipar büszkesége:

LUBOIL

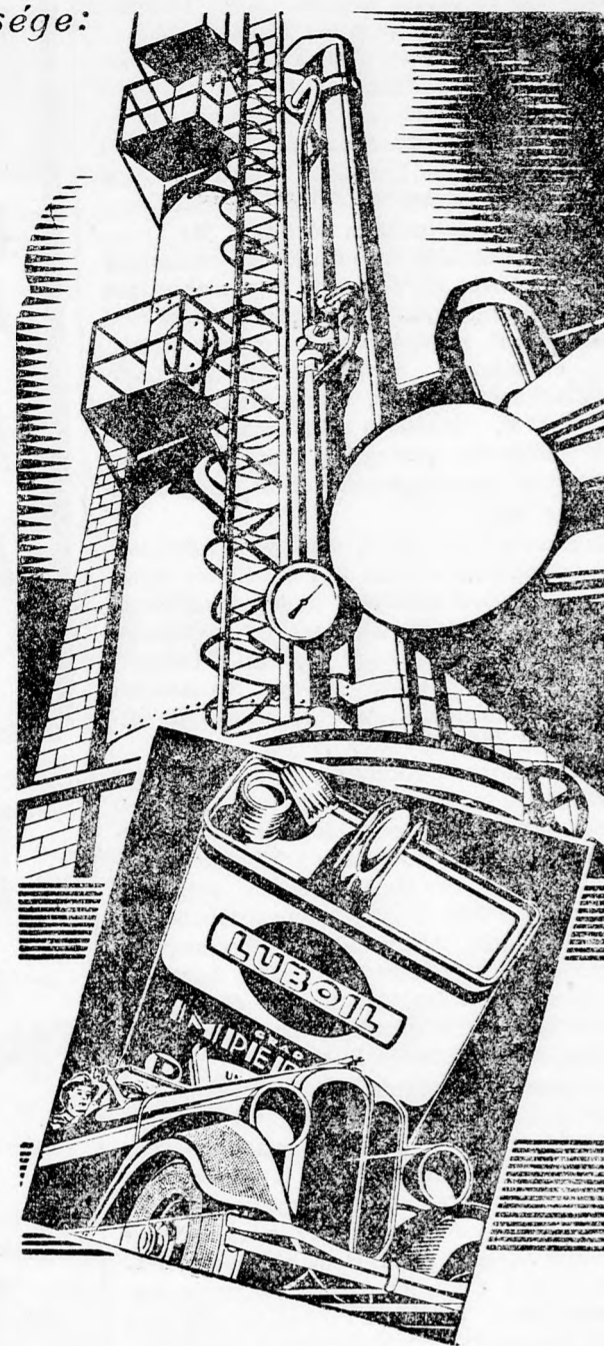
olyan olaj, amely a legnagyobb sikereket érte el nemcsak az országban, hanem külföldön is.

Ma a román ipar egyike a legfejlettebbeknek. A román finomítók a technikai tökéletesség legmagasabb fokán állanak, míg a román petrolum termékek nemcsak egyenlők, de sokszor jobbak a külföldiekénél. Ezen híres gyártmányok között LUBOIL az első helyet foglalja el. A legkiválóbb nyersanyagokból készül, kiváló kémiai szakemberek közvetlen felügyelete alatt. Luboil valóban kiváló gyártmány, olyan olaj, amelynek kivételes tulajdonságait az autósok ezrei igazolják.

Használjon Ön is Luboil olajat - azt az olajat, amelyet évek óta a román autósok nagy többsége használ.

LUBOIL

az „Unirea” társaság gyártmánya.

a román határok sérthetlenségéről szóló vita, a Berlin felé forduló külpolitikai irányzatunk kérdésének megvitatása keretében Goga számára egyszerű meghurcolás. A továbbiakban: „Ez az ember (tehát Madgearu) beszélhet közgazdasági kérdésekben. De ahol román vérről van szó, ott a román vér beszél. Ez a vér joga.” Rövid és velős. Két mondatban Goga kidobta Madgearut a román népből. Lefokozta. A románág szempontjából Madgearu ma már munkanélküli...

Miután ilyen módon elintézi Madgearut, Goga a sajtóra tér át. Idézzük ebből az utolsó hülígán laptermékből, mely legalkalmasabb arra, hogy Goga gondolatait tolmácsolja, a legkorrektebb módon: „Felvilágosítottam az országot a Curentulnak adott nyilatkozatomban. Berlinben egy kormányhoz közelálló lapban nem közölték, csak néhány részletét a nyilatkozatnak.”

Hogyan is áll a féreértés

Álljunk meg egy pillanatra: Elsősorban nem egy kormányhoz közelálló lapról van szó, hanem a Völkischer Beobachterről, amely nem áll közel a kormányhoz, hanem Hitler saját tulajdona és a hitlerista kormány hivatalosa. Minthogy a Tara Noastra nem közel áll Gogához, hanem Goga hivatalosa.

Másodsorban nem igaz, hogy csak néhány részletet közölték Goga nyilatkozatából. Közreadták az egész nyilatkozatot és nem hagytak ki belőle csak egy részletet és pedig éppen azt, amely a román határokkal foglalkozik.

Harmadsorban nemcsak erről van szó, pedig ez is elég volna. Szó van azonban Horthy németországi látogatásáról is. Röviddel Goga távozása után és a magyar katonai küldöttség vizitéről, amely lényegesen megváltoztatja a dolgok arculatát. Hiábavalóan kísérel meg tehát Goga, hogy enyhítse a tényeket. Ezeknek súlyosságán semmi sem változtat.

A válasz: koncentrációs tábor

A súlyos tényekkel szemben, amelyek mutatják, hogy Gogát félrevezették Berlinben... felelős tényezők — mit tesz Go-

ga? Beismeri? Tiszteletreméltó volna. Hazafias volna. De nem. Goga a legvárta-nabb választ adja. Ugyanabból a goga-cuzista lapból idézzük: „Három hete kérik, adjak számot, miért nem beszéltek semmit a határokról? Mindezeknek azt válaszolom: koncentrációs tábor! Ez lesz a válaszom, mikor hatalomra jövök!”

Kik azok, akik számára Goga a koncentrációs tábor kilátásával fenyegetőzik? Maniu Gyula, aki a minap mondta, hogy mindenki, aki német-barát politikát prédikál, hazaáruló. Lupu. Mihalache. Madgearu. Grigore Filipescu. Epoca, a konzervatív párt hivatalosa. Dreptatea, a nemzeti parasztpárt hivatalosa. Természetesen mi is azok vagyunk, az Adeverul és Dimineata munkatársai. És mindannyiunk élén Nicolae Titulescu, aki már el is szenvedte az első büntetést: az ismert körülmények között eltávolították. Mindannyian gyűjtőtáborba. Miért? Mert megkérdéztük: ha Berlinnel megyünk, garantálják-e határainkat? Sértő szavak nélkül, nagy kifejezések elkerülésével megkérdéztük mi is, az ország egyszerű polgárait: hogy állunk a határokkal? Nem szabad — válaszolja Goga. Gyűjtőtábor.

Hát legyen. Nemcsak gyűjtőtábor. Elfogadjuk a kivégzés büntetését is. De mindaddig, az utolsó pillanatig, amíg beszélni tudunk, nem fogunk elfáradni a kérdésekkel: mi van a berlini „felelős tényezőkkel”. Miért keseredik el olyan nagyon Goga? Megismételjük, amit néhány nappal ezelőtt is mondtunk:

Félrevezették Berlinben? Mondja meg. Az első lépésünk, akik tapsolni fogunk neki, függetlenül mindentől, ami elválaszt bennünket egymástól. A probléma egyszerű. A kérdés világos. A gyűjtőtábor nem felelet. Vagy legjobban esetben sajnálatos felelet.

Ha Goga csak azért akar hatalomra jönni, hogy gyűjtőtáborba vesse mindazokat, akik aggódva gondolnak a megvalósított Románia határait, akkor nincs szükség Gogára. Ez elvégezheti sokkal jobban Hitler, mint ahogy elvégezte Mackensen marsall, amikor Bucurestit 1916-ban elfoglalta.”

A szenátus is megkezdte a frank leértékelésére vonatkozó javaslatok vitáját

A svájci nemzeti tanács is elfogadta a kormány pénzügyi javaslatát. Jobboldali támadások a szenátusban a kormány pénzügyi javaslatai ellen

Párizs, szeptember 30. (Rador.) A szenátus ma megkezdte a pénzügyi bizottság által módosított pénzügyi javaslat vitáját. A bizottság különválasztotta mindazokat a törvénykezéseket, amelyek kompenzációkat, helyeznek kilátásba a volt frontarcosok és más polgári kategóriák számára. Külön választotta a kormánynak teljeshatályú biztosító javaslatot is. A „leértékelés a fontos és semmi más” — úgy látszik ez a bizottság felfogása. Lehetséges, hogy a javaslat hosszú ideig fog ide-oda járni a két törvényhozó testület között, anélkül, hogy megkezdődne.

Bern, szeptember 30. (Rador.) A svájci nemzeti tanács elfogadta a kormány javaslatát és korlátlan felhatalmazást adott neki a svájci gazdasági közrend érdekében hozandó intézkedések megtételére.

Párizs, szeptember 30. (Rador.) A szenátus ülésén Abel Gardey szólalt fel a baloldali demokratikus párt részéről. Rámutatott arra, hogy a hármas egyezmény nem tartalmaz semmilyen kötelezettséget a devizák fémparítására vonatkozólag. Anglia és Belgium erősen sürítették fémalapjukat a szanálás siettetése végett. A Blum-

kormány javaslatában fontosnak tartja a kiadások felemelését, de a javaslat nem tartalmaz az árak gyors emelkedését elősegítő intézkedéseket.

Farjon, a republikánus unió részéről megállapítja, hogy pártja mindig ellenzte a leértékelést, amely katasztrófához vezet. A devalorizációt magát még támogathatná, de a kormány javaslata kompenzációs intézkedéseket tartalmaz, amelyek eredménytelenné teszik a leértékelést.

Chaumiedin baloldali demokrata kijelenti, hogy a kormány elkerülhette volna a devalorizációt, ha folytatta volna deflációs politikáját, bevárva a világpiaci árak emelkedését. Szerinte felesleges kompenzációs intézkedéseket alkalmazni bizonyos kategóriák számára.

De Blois herceg, független, kritizálja és elmulasztja a kormány tevékenységét, amelyek szövegeket elvetették a leértékelést, de valójában előkészítették.

Bécs, szeptember 30. (Rador.) Illetékes körök kijelentik, hogy az Osztrák Bank és pénzügyminisztérium nem gondol, legalább is egyelőre nem, a silling leértékelésére.

Capitol Mozdó

különleges szenzáció!

Az első PLASZTIKUS „AUDIOSZKOP” film, mely bebizonyította, hogy a három dimenziós film nem álom többé, hanem valóság! A nézők a piros és zöld szemüvegen át nézik a filmet, melynek a hatása valami nagyszerű, csodálatos! Ez után:

Az utolsó pogány

A fehér emár és az utolsó pogány harca az életért. Főszereplők: MATA és LOTUS, az Eszkimó film hősei.

A Goldmark zenekar nagyszabású művészi és pedagógiai programja az idei szezonban

Szimfónikus énekkart szervez a Goldmark. Vidéki turnékat is fog lebonyolítani a zenekar

Csúsz, szeptember 30. (Az Új Kelet.) Két éves működés után új szezonba kezd a Goldmark zsidó szimfónikus zenekar, mely szervezőinek páratlan lelkesedése árán a város egyik legszebben működő kulturális intézményévé fejlődött. Eddig négy nagyszerű koncertet adott a zenekar, mely hivatásos vonatkozásban is a legjobb ardeali orkeszterek egyike.

Művészi munkája mellett figyelemre méltó a Goldmarknak az a törekvése, hogy a zenei generációt neveljen. Ebben a vonatkozásban a Goldmarknak különös érdeme, hogy a fiatalokat nem zongora és hegedű játékokra képezi ki, aminek tömeges elterjedése a legminimálisab, hanem a zenekari fuvóshangszereken használható zenekari muzikusokat nevel, komoly anyagi áldozatok árán. Ma a Goldmark pénzén a zenekar saját hangszereit 14 fiatal zenei diákra osztotta. Így a Goldmark, zenei felkészítésén kívül komoly pedagógiai munkát is végez és mint azt vezetői is szeretnék, jó úton halad ahhoz, hogy a csúsz és ardeali zsidóság első zenekarájának legyen az alapja.

Kétéves működése után a Goldmark most nagyszabású program megvalósítása előtt áll. Elsősorban újra megkezdni próbált és rövidesen nyilvánosságra lép a szezon első nagyszabású koncertjével, melynek műsorán Beethoven 7-ik szimfóniája, Neil Magda aradi hegedűművész közreműködésével, Goldmark hegedűhangversenye, Enescu egyik koncertdarabja, valamint zsidó szerzők két darabja szerepelnek. Második, kisebb keretű között rendezendő kamarahangversenyén a Beethoven előtti klasszikusok műveit akarja bemutatni a zenekar. A szezon harmadik hangversenyének másora is tervben van már.

A Goldmark átütő erejű sikerére jellemző, hogy ebben az évadban számos vidéki meghívást is el kell fogadnia. A zenekar első vidéki állomása Tg-Mures lesz. Meghívása van a zenekarnak Timisoarara, Brasovba, Oradeara és Cernautira. A zenekar vezetősége még nem döntött afelől, hogy milyen mértékben fog eleget tenni a meghívásoknak.

Hogy zenei programját kiszélesítse, a zeneegyesület elhatározta, hogy még ebben a szezonban énekkart szervez meg, mely szimfónikus koncerteken működik majd együtt a zenekarral. Az énekkar tagjai közé való felvételre már jelentkezni lehet a neológ hitközség irodájában. Ugyancsak felvételeket eszközöl a zenekar a hiányzó zenekari helyekre. E pillanatban a zenekar három első-, négy másodhegedűs számára biztosíthat helyet. Nagy kereslet azok iránt, akik nagybőgőn akarják kiképezni magukat. Ót vonóshangszeren játszó zenésznek bőgőre való átképzését vállalja a zenekar.

Ezenkívül korlátlan számban hajlandó

E. FAIVRE a Poitiersi cigysem klinikai tanára
HÉRARD tanár, az Orvostudományi Akadémia v. elnöke.
LANCEREAUX, az Orvostudományi Akadémia v. elnöke.
LEGEROT, az elgeri Természettudományi Főiskolának v. élettani professzora.

KIVÁLÓ ORVOSTANÁROK

a köszvényeseknek időnként toxinmentesítő gyógykezelést ajánlanak!

URODONAL

Használandó erre a célra, minden évszakváltozáskor, mivel:

1. TELEN

a hideg, a nyirkosság és a húselektelen dúsabb táplálkozás hagsavszaporulatot termelnek és előidéznek mindazokat az okokat amelyek az úgynevezett ízületi bántalmak alatt ismert kóros állapotot teremtik.

2. TAVASSZAL

az emberi szervezet túlfokozott tevékenységet fejt ki, a vér regenerálódik és olyan jelenségeket mutat, mint a fák nedve; ilyenkor segítségére kell legyünk a vérnek abban, hogy megszabaduljon a szervezetben és szövetekben felhalmozódott hagsavtól.

3. A NYÁRI HÓNAPOK IDEJÉN

A nyári hónapokban a vese nehezebben látja el feladatát, amely a vér átszűréséből áll, a bőséges izzadás a vizeletet sűrűbbé teszi és ennek következtében kevesebb hagsav válik ki.

4. OSSZESEN

a vér ugyanolyan változáson ment át, mint tavasszal és másfelől az első hidegek gyakran rossz közérzetnek és a belső mérgek lassú kiválasztódásának szoktak okai lenni.

Az URODONAL megőrzi az ifjúságot, megvédi az egészséget, meggyógyítja a rheumát, a köszvényt, megakadályozza az elhízást az érimegesedést és megelőzi az uremiát.

CHATELAIN-GYÁRTMANY
Használja teljes bizalommal

Kapható gyógyszerárakban és drógériákban

kiképezettni bármely fuvós hangszere a fiatal muzikusokat. A zenekari helyekre való pályázat írásban történik a neológ hitközség irodájában. Ugyancsak írásban kell jelentkezni azoknak is, akik fuvós hangszere akarják magukat kiképezni.

A zenekar ezidén is a kitűnő Boskovics Sándor karnagy vezetésével fog működni. A zenekar sikeres működése érdekében rengeteget fáradozó vezetőség azonban su-

lyos akadályokba ütközik a zeneegyesület pártfogóinak kis száma miatt. A zenekarnak nem áll megfelelő pénzügyi alap rendelkezésére ahhoz, hogy nagyszabású programját zökkenő nélkül folytathassa meg. A jövő feladatai közé tartozik tehát az is, hogy a támogatóknak olyan tág körét szervezzék meg, mely megfelelő anyagi bázist is tud teremteni a kitűnő zsidó kulturális intézmény számára.

Fényes keretek között, Miklós herceg jelenlétében tartják meg vasárnap a feleaci autóversenyt

A királyi automobil klub 15 éves jubileumi versenye

A Királyi Automobil Klub ebben az évben fennállásának 15-ik évfordulóját ünnepli. Az évforduló alkalmából a klub hatalmas ünnepséget rendez és az ünnepségek keretében megtartandó versenyen részt vesznek az ország legkitűnőbb autóversenyzői, valamint számos külföldi versenyző is.

Ezen a versenyen, a tavalyi átlagos eredményeket messze túl fogják szárnyalni a versenyzők teljesítményeikkel, a feleaci autótűnő kitűnő karbahelyezése és az autotechnika újabb nagyfokú előrehaladása következtében.

A kitűnő bel- és külföldi versenyzők között benevezett a versenyre Miklós herceg is, aki az utóbbi évek versenyein nem vett részt. A herceg az idén Düsendorf gépevel indul.

Az automobil klub rendezőbizottsága

elektromos jelzőkészüléket állít fel a célpontra, amely az eredményeket pontosan ellenőrizni fogja. A közönséget úgy helyezik el, hogy a legjobban láthassa az autót, utnak minél nagyobb terjedelmét.

Az autóverseny előtt, úgy mint a múlt években is, motorbicikli versenyt rendeznek. Hogy a verseny minél érdekesebb legyen, a rendezőbizottság tanulmányozza annak a módját, hogy egyszerre több biciklit is el lehessen indítani. Amennyiben ez megvalósítható lesz, úgy a motorbicikliverseny is a rendkívül vonzó és látványos versenyszámok közé fog tartozni.

Katz Márku borsai lakos súlyos gyomorbetegségben, idült reumában és nagyfokú ideggyengeségben szenved. Arra kéri a jóérzésű embereket, hogy bármilyen kicsiny adománnyal támogassák. Az adományokat kiadónk továbbítja.

TOROKFAJÁS
INFLUENZA
HÜLES
DIANA
BLOGETÉSRE
OROGATÁSRA

SPORT

Készen állanak a csapatok a román-magyarra

A magyar csapatban egyedül a kapust cserélték, a román válogatott azonos az általunk megjelölt csapattal. Románia a Közép-Európa Kupában?

Chuj, szeptember 30. (Az Uj Kelet tud.) A vasárnapi román-magyar válogatott mérkőzés válogatásai befejezést nyertek. A román és a magyar csapatot véglegesen összeállították. A román csapat ez: Pavlovics, Sfera—Albu, Vintila—Eisenbeiser—Demetrovics, Bindea—Bodola—Sepi—Valcov—Dobay. A magyar csapatot a szövetségi kapitány kedden este véglegesen összeállította, illetve elhatározta, hogy az osztrákok ellen győztes csapatot nem változtat, kivéve a kapus posztját, amelyet Pálinkással tölt be. Szabó azért maradt ki a válogatott csapatból, mert a vasárnapi mérkőzésen elkövetett néhány hibája miatt tüntettek ellene, aminek következtében elvesztette önbizalmát.

Ujabb budapesti jelentés szerint a magyar csapat pénteken délután 2.40-kor indul, tehát szombaton reggel érkezik Bucurestibe hálókocsin. A csapatot Fodor dr., Ditz dr. szövetségi kapitány és egy edző, valamint az MLSz egyik elnökségi tagja, de valószínűleg Usetty Béla dr. elnök kísérik.

Románia a Közép-Európa Kupában?

A magyar szövetség elnökének bucaresti látogatásával kapcsolatban, Bucurestiben az a hír, hogy Usetty Béla dr. Bucurestiben hivatalosan tárgyalni fog a román sportvezérekkel. A magyar sportkörök nem titkolják, hogy a bucaresti mérkőzésnek az eredményétől függ: vajjon Románia válogatott csapatának felvételét javasolják-e az Európa-Kupába? A román válogatott csapat számára tehát fokozódott a tét nagysága, mert esetleges sikere azt jelentheti, hogy Magyarország, Ausztria, Csehszlovákia, Olaszország és Svájc mellé felvénnek az Európa-Kupa résztvevői közé. Ami a közép-Európa Kupánál is többet érne.

Xifando és Istrati a határbírák

A vasárnapi válogatott mérkőzésre Xifando és Istrati bírákat jelölték ki határbíráknak. Ez a két bíró már működött együtt Langenuszal, a mérkőzés belga bírójával a román—jugoszláv mérkőzésen.

A magyar válogatott Clujon

A magyar válogatott labdarúgócsapat bucaresti mérkőzése után hazafelé menet Clujon kiszáll és itt barátságos mérkőzést fog az Eszaki Liga válogatottjával játszani. A mérkőzés minden valószínűség szerint kedden délután lesz.

Teljes forduló vasárnap a B) ligában

A B) liga vasárnapi programja

Cluj, szeptember 30. (Az Uj Kelet tud.) A vasárnapi válogatott mérkőzés miatt a Nemzeti Bajnokság A) csoportjában a küzdelem szünetel. A B) ligában azonban teljes forduló szerepel a programon. A B) liga mérkőzésein kívül azonban számos Román Kupa mérkőzést is játszanak vasárnap. A B) liga, valamint a Román Kupa mérkőzések vasárnapi programja a következő:

B) liga nyugati csoport: CAMT—Soimii Timisoaran, Phönix—Victoria Baiamaren, Unirea—Olimpia Alba-Iulian, Jiul—Vulturii Petrosani, Törekvés—Rovine Grivița Oradean, Craiu Iovan—Mures Craiovan.

B) liga keleti csoport: IAR—Textila Brasovban, DUC—Makkabi Brailan, DVA—ACFR Galaton, Sporting—Jahn Cisinuban, Dragos Voda—Tricolor Cernautiban, Victoria—Sportul Studentesc Constantjan.

Román Kupa: Tricolor—Aurum Baiamaren, Sparta—HTV Mediason, UDR—Banatul Resitan, Minerul—Fraternitas Lupeniban, Sodronyipar—Sighisoara CFR Sighisoaran, Brasovia—Astra Moreni, Ceramica—MSE Bistritjan.

Kerkai, az aradi Hakoah volt kapusa, aki egyesületét engedély nélkül hagyta el és a Ripensához szerződött, de akét ezért a Hakoah letiltott, a bucaresti Makkabi játékos lett. Leigazolása folyamatban van és vasárnap már szerepelni is fog a Makkabi tartalékcapatának kapujában.

Román turára jön a budapesti UTE birkózó-

gárdája. Az UTE birkózói október hónapban három mérkőzésből álló román turát bonyolítanak le. Október 24-én Oradean, 25-én Satumaren, 26-án Baiamaren mérkőznek a budapesti birkózók.

Uj gyalogló világrekord. Prágában a svájci Schwab a 30 km-es gyaloglásban 2:36:41.4-es idővel új világrekordot állított fel. Második a csehszlovák Koczi lett, ideje 2:39:43.9.

Felhívás a Haggibbor tornászaihoz. A Haggibbor vezetősége ez évben is mindent elkövet, hogy a múlt évben létesített tornaszakosztályt működésbe hozza. Sikerült megállapodni egy közismert tomatrénerrel, aki a szakosztály technikai részét a most meginduló szezon-

ban ellátja, úgyhogy a résztvevők megfelelő szakismereti kiképzésben fognak részesülni. A tornaórák ezéyben is a ref. gimnázium tornatermében lesznek megtartva. Minden kedden és csütörtökön délután 6—8-ig gyermekek, este 8—10-ig a felnőttek részére. Felhívjuk a résztvevni szándékozók figyelmét, hogy október 6-án, kedden este 1/8 órákor jelenjenek meg a tornateremben, gyermekek a szülőik kíséretében, ahol a vezetőség tájékoztatót fog adni az ezévi programról. Beiratkozni lehet október 6—30-ig a tornaórák alatt.

A higiénia csodája!

amely minden más gumit rögtön hatterbe szorít, az új, garantált, feltétlen megbízható, selyemvékony s alig érezhető „PRIMEROS-BRILLIANT EXTRA PRIMIS-SIMA”.

SZÍNHÁZ-FILM

Szent Johanna

Hosszu hónapok megfeszített munkája után színházunk műsorára vehette

G. B. Shawnak, a modern drámaírás legnagyobb alakjának

hatalmas színjátékát, a Szent Johannát. Ez a remekmű eddig csak néhány világáros legnagyobb színházában kerülhetett színre, olyan rendkívüli követelményeket támaszt a színházzal szemben.

A Szent Johanna költői szépség, nemes izgalom a külső és belső hatás dolgában egészen egyedülálló helyet foglal el a drámaírás történetében. A mi színházunk mindent elkövet, hogy a remekművet megfelelő előadásban hozza ki. A rendezés néhez munkáját

Kádár Imre végezte, aki egyszerűségében monumentális eszközök segítségével igyekezett áhítatos tolmácsolásban közvetíteni a közönségnek a Szent Johannát.

A címszerepet, a drámairodalom egyik legnehezebb szerepét

Fényes Alice

alakítja, aki gyorsan ivelő színvonalú pályafutásának eddig legnehezebb állomásához érkezik el. Könnyen végzetessé válható balesetéből felépülve,

Kovács György

most először lép a közönség elé a dauphin rendkívüli bonyolult karakter szerepében, amely egészen új oldaláról mutatja be a fiatal művészt.

A többi vezető szerepek Tóth Elek Gróf László, Tompa Sándor, Borovszky Oszkár, Csóka József, Forgács Sándor, Lantos Béla, Deésy Jenő, Simon György, Fülöp Sándor, Jenei János, Nagy István, Csengeri Aladár, Kudelász Károly alakítják. A díszleteket Rajnai Sándor és Kudelász Károly készítették.

Legközelebbi premier: Csavargólány

Szombaton este lesz az idei szezon második operettbemutatója, amikor Erdélyi Mihálynak, a Hazudik a muzsikaszó, Zsindelyezik a kaszárnya tetejét, Előőrött a hegedűn és annyi sok más nagyszerű operett kitűnő szerzőjének legújabb és egyben legsikeresebb operettje a Csavargólány kerül bemutatásra. A Csavargólányt Budapesten sorozatos előadásokban több

mint százszor játszták s nem egyszer közvetítette annak előadását a rádió is. A legjobb szereposztásban, pazar kiállításban, a Gróf László elismert, kitűnő rendezésében kerül szombattól kezdve színre a Csavargólány. Itt említjük meg, hogy tekintettel a hirtelen hűvösfordult időjárásra, a színház már tegnap óta fűtve van.

Mindenki, aki fölött ren- és a szegény a jól vég- munka gyümölcsét élvezi ki, aki delkezik és ember is zett öreg korában, ha

életbiztos- és vagyon át is biz- Csakugy érez- biztonságban tást köt és vagyontositja. heti magát

Tűz, földrengés, villám, jégverés és egyéb elemi csapások

okoza károk ellen, ha a

„NAȚIONALĂ”

Általános Biztosító Társaságnál

köti meg biztosítását.

A társaság alapított 1882-ben, teljesen befizetett alaptőkéje 25.000.000 lej. Tartalék- és biztónsági alapjai az 1934 dec. 31 évi zárszámadás szerint 210.188.329 lejt tesznek ki és művelik az összes biztosítási ágazatokat és pedig a fentiekben kívül baleset, betöréscsopás, autószerelvény, üveg törés és szállítmány biztosításokat is ellátgat. Képviseltek minden városban van.

A cég bejegyeztetett az ilfovi törvényszéknél 7—1884, sz. alatt. Alapítási okirat közzététetett Mon. Of. 245—1882, valamint a módosítások a Mon. Of. 44—1883, 15—1890, 12—1906, 11—1907, 106—1919, 41—1921, 118—1924, 43—1931, 50—1931, 168—1933 és 172—1933 számában.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Csütörtök d. u. 5: ÉVA. (Lehár nagyoperettje, olcsó helyárrakkal.)
Csütörtök este fél 9: SZENT JOHANNA. (Rendes bérlet 3. szám.)
Péntek fél 9: SZENT JOHANNA. (Harmad-szor.)
Szombat d. u. 4: HAMLET. (Ifjúsági elő-adás, kizárólag az iskolák részére.)
Szombat este 9: CSAVARGÓLÁNY. (Erdélyi Mihály több mint 100 előadást megért táncos, vidám operettje. Rendező: Gróf László. Sándor Stefi, Stefanidesz Ilé, Woj-ticzky Elvira, Czopán Flóri, Miklóssy Margit, Jenei János, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Deésy Jenő, Csengeri Aladár felléptével. Tebán János, Báza Éva és a táncosok új táncával. Uj díszletekkel. Premierbérlet 4. szám.)
Vasárnap d. u. 3: MÉZESKALÁCS. (Olcsó helyárrakkal.)
Vasárnap d. u. 6: SZENT JOHANNA. (Ne-gyedszer.)
Vasárnap este 9: CSAVARGÓLÁNY. (Rendes bérlet 4. szám.)
Hétfő: Román előadás.
Keddőtől felváltva: SZENT JOHANNA és CSAVARGÓLÁNY.

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda, szeptember 30: Traviata. (V. Grețoiu szopránnal.)
Péntek, október 2: Cărevics. (Premier.)
Szombat, október 3: Zsidónő. (Iskolai matiné.)
Vasárnap, október 4 (este): Vig özvegy.
Hétfő, október 5: Cărevics.
Szerda, október 7: Lohengrin.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma egy igazi világsiker! A filmtechnika csodálatos alkotása: A Sátánziget foglya. Az amerikai Dreyfuss-per. Warner Baxter és Gloria Stuart németül beszélő slágere. John Ford mesteri rendezése. A szezon legnagyobb sikere. Műsor előtt a legfrís-sebb Fox világhíradó és „Luna Bucuresti-lor”. (Romániai aktualitások.)

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Operettverseny! 3 film román és magyar fel-iratokkal: I. Pajkos hercegnő. Victor Herbert nagy operettje. Nagyobb mint a Vig özvegy. Jeanette MacDonald, Nelson Eddy. II. Pétervári éjszakák. John Braun életéből. Paul Hörbiger, Elisa Illiárd. III. Journal. Kezdeté: 3, 6, 9 órákor. Helyárak: 9 és 13 lej.

A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán, csütörtökön 3, 6, 9 órákor, pénteken 3, 6 órákor, szombaton 3, 6 és 9 órákor dupla műsor: I. Huszmillió leány és egy énekes. Operett filmsláger. Gyönyörű ren-dezés, zene, vígság. Fősz.: Dick Powell és Ginger Rogers. II. A kis vezér. Társadalmi dráma. Fősz.: Sbil Janson, Shirley-nek riválisa. Helyárak: 10 és 12+3 lej.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma egy igazi világsiker! A filmtechnika csodálatos alkotása: A Sátánziget foglya. Az amerikai Dreyfuss-per. Warner Baxter és Gloria Stuart németül beszélő slágere. John Ford mesteri rendezése. A szezon legnagyobb sikere. Műsor előtt a legfrís-sebb Fox világhíradó és „Luna Bucuresti-lor”. (Romániai aktualitások.)

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Operettverseny! 3 film román és magyar fel-iratokkal: I. Pajkos hercegnő. Victor Herbert nagy operettje. Nagyobb mint a Vig özvegy. Jeanette MacDonald, Nelson Eddy. II. Pétervári éjszakák. John Braun életéből. Paul Hörbiger, Elisa Illiárd. III. Journal. Kezdeté: 3, 6, 9 órákor. Helyárak: 9 és 13 lej.

A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán, csütörtökön 3, 6, 9 órákor, pénteken 3, 6 órákor, szombaton 3, 6 és 9 órákor dupla műsor: I. Huszmillió leány és egy énekes. Operett filmsláger. Gyönyörű ren-dezés, zene, vígság. Fősz.: Dick Powell és Ginger Rogers. II. A kis vezér. Társadalmi dráma. Fősz.: Sbil Janson, Shirley-nek riválisa. Helyárak: 10 és 12+3 lej.

Pályázati hirdetés

A clujii „Goldmark Zsidó Zenetársaság” titkári állásra

pályázatot hirdet. Román nyelv tudása megkívántatik. Írásbeli ajánlatok a clujii Neolog Izr. Hitközség irodájába (Regele Ferdinand 54.) nyújtandók be. Pályázati határidő 1936 október 15.

Rab. A. Frankfurter, Oradea C. Victoriei 16.

Joe Louis Európába jön! Londonban több mint valószínűnek tartják, hogy Joe Louis, az amerikai néger öklívívó a tavasszal Európába jön. Louis Londonban a koronázási ünnepek keretében megrendezendő sportesemények egyikén venne részt. Ellenfele az angol Ben Foord és a német Walter Neusel mérkőzés győztese lenne.

CSÜTÖRTÖK

Megro szony védte

A „halo megrág

Ciullei mérn áradat, mint más vize hőmp Kilencedik nap ez a bünper fo sem Titulescu polgárháboru, Tita Cristescu között.

A tárgyalás Cristescu, a sz tan, megtépett rült a külváro akik között egy gyász) s haso helyet, undorod telességüket.

Az ötödik fő széki terem zs hat csendőr du akik már nem

Az elnök tö kiáltja: Cuza E godt ifju lép a tan várja a ké izgalommal les férfi vallomása leinek, a vádlot nak, összebu

Cuza Hotta... riumi tisztvisel Halkan, alig lomását, de ha mig végül betö

A C

Hogyan isme öccsének lecké akkor magas bernek jünt. „anyácskánknak peft... én nem öreg Cristescu az öregasszony tam...

— Tita ug rektől... szegé egy ördögien

— Engem merz szegény, cialista házába dusgazdag mé

Ciullei gyak naszkodott, ho tragédia.

— De aztá csupa alattom den szava ál hogy Tita sze tatja... hogy s zejni. Egy izb nyiltan fordul mondja meg megkaphat m prémeket, csal sem“.

— Ciullei d válaszolok mi

Cuza Hotta a vádlott felé

— Mondja, amit mondott selni, hogyan tiporni a hal nem szeretett miért akarja föltüntetni sz tartottat? 193 kaszinóban G Tita ideges s remben Ciulle az estén törté megnyitotta e ta életének, f

— Ezentul

SORA:
nagyoperett-
JOHANNA.
NA. (Harmad-
(Ifjúsági elő-
részére.)
ANY. (Erdélyi
bádást megért
Rendező: Gróf
idesz Ill, Woj-
óri, Miklóssy
Sándor, Fü-
sengeri Aladár,
Báza Éva és
Tj diszletekkel.

LACS. (Olcsó
HANNA. (Ne-
ANY. (Rendes
JOHANNA és
SORA:
ta. (V. Grétoiu
Premier.)
Iskolai matiné).
Vig özvegy.

SORA:
A filmtechnika
színgiget foglya.
Warner Baxter
beszélő sligere.
ése. A szezőn
előtt a legfris-
Luna Bucuresti-
sok.)

SORA:
és magyar fel-
recsnő. Victor
Nagyobb mint a
Donald, Nelson
ák. John Braun
Elisa Iliard.
3, 6, 9 óraker.

MCSORA:
óraker, pénteken
3, 6 és 9 óraker
ló leány és egy
r. Gyönyörű ren-
sz.: Dick Powell
lds vezér. Társa-
Janson, Shirley
10 és 12+3 lej.

detmény
Zsidó
ság"
lásra
nyelv tudása
ánlatok a cluji
ájába (Regele
be. Pályázati
óber 15.

הנה מודיע הנה
הנה לימד כי יש
גדולי זמנינו וגם
וקוואטער ואני לוי
איניו מקבל רק
שבועיה הנה
ימחול נא לפנות
כיה מה הנה
בהרב הגאון צ מור
וכר הנאהק מרן
ארבעע
C. Victoriei 16.

Londonban több
hogy Joe Louis, az
tavasszal Európá-
koronázási ünnep-
zendő sportesemé-
Ellenfele az angol
alter Neusel mér-

Megrázó vallomásban mennyasz- szonyának beszennyezett emlékét védte meg Cuza Hotta a nagy bucuresti perben

A „halottat is szerető“ vőlegény megvédte, saját fivere
megráalmazta Tita Cristescu emlékét. Döbbenetes lelki tra-
gédiák bontakoznak ki a tárgyaláson

Bucuresti, szeptember 30.
Ciullei mérnök bünpöre, mint szennyes
árada, mint a Dambovica bűzös, niaz-
más vize hömpölyög el a főváros felett.
Kilencedik napja. Bucurestiben ma csak
ez a bünper foglalkoztatja az embereket:
sem Titulescu betegsége, sem a spanyol
polgárháboru, sem a frank devalorációja;
Tita Cristescu szelleme lebeg az emberek
között.

A tárgyalás ötödik napján szegény Tita
Cristescu, a szép Tita emléke meghurcol-
tan, megtépetten, pörére vetkőztetve kc-
rült a külváros szájára... Az esküdtek,
akik között egy dr Lupu (a híres belgyó-
gyász) s hasonló egyéniségek foglalnak
helyet, undorodva teljesíti polgári kö-
telességüket.

Cuza Hotta a bírák előtt

Az ötödik főtargyalási nap. Az esküd-
széki terem zsufolva van. A bejáratnál
hátracsúdulnak az emberek tömegével,
akik már nem juthattak be.

Az elnök több jelentéktelen tanu után
kiáltja: Cuza Hotta! Sápadt, karcos, nyu-
godt ifju lép a bíróság elé. Kissé elfogul-
tan várja a kérdéseket. A terem kíváncsi
ízzalommal lesi a különös megjelenésű
férfi vallomását, aki teljes ellentétje Ciul-
leinek, a vádlottnak. A hölgyek összesug-
nak, összebúgnak.

Cuza Hotta... 33 éves... külügyminisztéri-
umi tisztviselő... büntetlen előéletű...

Halkan, alig hallhatóan kezdi meg val-
lomását, de hangja egyre jobban erősödik,
míg végül betölti az egész termet.

A Cristescu család és a pénz

Hogyan ismerte meg Titát... miután
öccsének leckéket adott, Ciullei mérnököt...
akkor magas intelligenciájú, műveit em-
bernek tűnt. — Az áldozat édesanyját
„anyácskának“ hívta, ami felette megle-
pett... én nem szerettem a családot, az
öreg Cristescut kiabáló szocializmusáért,
az öregasszonyt puhaságáért nem álhat-
tam...

— Tita úgy elüjtött ezektől az embe-
rektől... szegény, gyöngé madárka volt
egy ördögien intelligens férfi karmaiban.

— Engem nem szerettek, kinézték,
mert szegény, pénztelen voltam. — A sz-
cialista házában jobb szemmel nézték a
duszagzad mérnököt.

Ciullei gyakran beszélgetett velem, pa-
naszkodott, hogy szerencsétlen, az élete
tragédia.

— De aztán rájöttem az egész ember
csupa alatomosság, rájöttem, hogy min-
den szava álnokság, hazugság. Tudtam,
hogy Tita szereti és ő hazugságokkal ál-
tatja... hogy soha sem fogja oltárhoz ve-
zetni. Egy izben Gregorescu mérnök előtt
nyíltan fordultam hozzá: „miért nem
mondja meg őszintén neki, hogy mindent
megkaphat magától, pénzt, ékszereket,
prémeket, csak feleségül nem veszi soha-
sem“.

— Ciullei dühösen vágott vissza: „Nem
válaszolok minden jött-menetnek.“

Dramai szembesítés

Cuza Hotta szikrázó szemekkel fordul
a vádlott felé:

— Mondja meg a vádlott, ha nem igaz,
amit mondtam. Most! Nem lehet elvi-
selni, hogyan igyekszik ez az ember sárba-
tiporni a halott leány emlékét. Engem
nem szeretett Tita. Ez nem is fontos... De
miért akarja a vádlott halála után is úgy
föltüntetni szegény Titát, mint egy ki-
tartottat? 1934-ben Sinaiában voltunk, a
kaszinóban Gregoriánékkal. Egyszer csak
Tita ideges sirásba fog. Észrevettem a te-
remben Ciulleit... felesége oldalán. Azon
az estén történt először, hogy Tita sirva
megnyitotta előttem a szívet s elmondot-
ta életének, fiatal életének a tragédiáját.

— Ezen túl már többször látogattam el a

Cristescu családdhoz... de én továbbra is
egy züllött, romlott, adósságokkal terhelt
ember maradtam a számukra.

Az egyik védő így fordul a tanuhoz:
— És nem igaz?

Cuza Hotta számára úgy látszik betelt
a pohár. A védők szatnához rohan s ma-
gából kikelve kiáltja: — Hónapokon ke-
resztül türtem, hogy gyalázzanak és rá-
galmazzanak. Piszokba, szennybe keverték
a nevemet. Én voltam a „macedoniai csir-
kefogó“. Először beszéltem, először tiltako-
zom és kiáltom teli tudóbból: elég volt!
Elég volt a csufuságból, a hazugságokból,
az aljas, a pimasz rágalmakból! Hallgat-
tam, mert azt akartam, hogy az igazság
napfényre kerüljön! Nem provokálhattam
az egész világot, még Micescu mestert
sem! Nem akartam nevetségessé válni...
De most beszélni fogok, nem magamért,
hanem a halottért, akinek az emlékét sen-
ki sem kímélte. Igen, itt, mindenki előtt,
vallomást teszek: szerettem Titát. Még
ma is szeretem. És szeretni fogom halá-
lomig. Feleségül akartam venni! Nem ér-
dekel semmi más, mint az ő emléke! Még
a büntény sem! Mentsek meg az emléket s
könyörgöm az esküdteknek, rehabilitálják
azt a sirt, amelyet annyian meggyaláztak!

A vallomás mélyen megrendíti a hall-
gatóságot. A Cristescu-család tagjai zo-
kogva sirnak. Az öreg, a szocialista eta-
karja az arcát kezeivel s testét meg-meg-
rázza a sirás.

Mialatt a volt vőlegény tovább be-
szél:

— Eljegyeztük Titával egymást és
megüzentem Ciulleinek ismerőseivel a dol-
got. Megkértem, ezen túl hagyjon békét
Titának s ne kerüljön az utamba, ha nem
akarja, hogy „temetővé tegyem a házát“.

Ciullei ökle

A védők közbeszólnak, de a tanu vil-
lámló tekintete elhallgatja őket. Liheg-
ve, szenvedélyesen, rövid mondatokban
beszél:

— Névtelen leveleket kaptam, amelyek-
ben aljas rágalommal borították el meny-
asszonyomat.

Ezután Cuza Hotta a Cristescu-család
ról beszél, amely kiakarta játszani, amely
lehetővé tette Ciulleinek, hogy találkozzék
Titával.

— Ellenem is megindította az offenzi-
vát — mondotta — el akart némitani,
tönkre akart tenni. Éreztem az öklét s né-
hány barátom segítségére volt szükségem,
hogy védekezsek összeköttetései, milliói
ellen.

— De most itt mondom meg Önök előtt
esküdt urak: Éreztem az öklét, de ne ad-
ja isten, hogy még egyszer érezzem!

Iliescu védő: Ezek fenyegetőzések.

— Nem, uram — mondja keményen a
macedoniai fiatalember — egy szegény
ember védekezése, egy olyan emberé, aki
lentől küzdött föl magát mások segítsé-
ge nélkül, egy olyan emberé, aki becsüle-
tesen akar dolgozni és élni.

— Amikor egy alkalommal a halott
testvére, Ferrer közölte velem, hogy Ciul-
lei nagyon megverte Titát, megkérdeztem:
— Te közönséges állat, mit teszel, ha va-
laki megveri a hugodat?! Elmész hozzá s
ha nem találod meg, megvered a felesé-
gét.

A tanu magával ragadják szavai, ide-
gesen sétál le és fel az esküdtek előtt, a
veregtek csorog a homlokáról, az öklét a
vádlott felé rázza:

— Hogy megmeneküljön, Titára, egy
holttestre háritotta a világ minden ocs-
mányságát, egy védtelen halottra. Ami-
kor itt beszél róla „szegény Titának“ ne-
vezi, de a pénz dolgozik, atmoszférát te-
remt ellene, kokottnak, közönséges sze-
refőnek állítja be, hogy saját helyzetén
javítson ezzel. Én nem azért vagyok itt,

GIF

SZALMIÁK ÉS SAVMENTES
ELEMET

MÁR MINDENKI HASZNÁLJA
REGENERÁLO KÉPESSÉGI ÉS TARTOSSÁGA
ÓRIÁSI.

VIGYÁZAT UTÁNOZZÁK! GALVANI S.A.

hogy vádoljak és bíráskodjak... Ebben a
pörben mindenkinek megvannak a maga
bűnei... de engedjek meg nekem, hogy vé-
delmembe vegyek egy szegény ártatlan
lelket, egy szép és nemes lelket, akit min-
denki büntetlenül sárral dobtott meg,
akit mindenki úgy állított be, mint egy
semmirevaló nőt...

— Mindaz, amit ez az ember és barátai
— mutat a vádlottra — halotttról mon-
dott, a gyalázat maga — ez az ember a
szeretődével küldötte sétálni gyermekeit,
a bátyja virágokat küldött neki és kezét
csókolt, amikor találkozott vele és most...
Cuza Hotát elborítja a verejték, az in-
ge, a gallérja csupa víz, szinte fuldokolva
beszél. A terembe siri csönd, hallani a
közönség soraiból egy-egy mély sóhajt...
néhányan a szemüket törölgetik.

Elmondja, hogy egyszer, amikor Titánál
volt, a szobalány kétségbeesve kérte, hogy
távozzék a cselédlepcsőn. Halál lesz itt,
— mondotta a leány. Valaki csöngetett.
Ciullei volt. — Elébe léptem... „Az anyács-
kát kerestem“ — mondotta ártatlanul,
mire én: „Aki az anyácskát keresi, annak
itt nincs keresni valója“. És a hős Ciullei
belátta, hogy velem nem lehet tréfálkoz-
ni, jobbnak látta elmenni.

— Uraim — fordul az esküdtek felé —
ebben a bünpörben mindenről beszélnek,
csupán a büntényről magáról nem... ahogy
a legkisebb fénysugár fölvilág, a védők
közbe lépnek kérdések pergőtüzével...
Nem akarok mást megállapítani, csak egy
nagy igazságot: mindenki tudja meg,
hogy Tita Cristescu nem volt kitarított,
Tita Cristescu áldozat volt, akit gazembe-
rek dróton rángattak s elsősorban egy in-
telligens gazember. Nem akarom ebben a
pillanatban vádolni ezt az embert, ha-
gyom, hogy az esküdtek mondjanak ítéle-
tet fölötte.

Néhány pillanatig tartó csönd, a fojtott
emóció, amelyet a tanuvallomás idézett
elő, tanuvallomás, amely a maga drámai
erejével fölkaavarta a lelkeket.

Egy ünnepélyes nyilatkozat
S ebben az ünnepélyes csendben áll föl
Benedict Stoenescu ügyész, akit az elnök
fölszólit, hogy intézzen, — ha akar —
kérdéseket a tanuhoz:

— Elnök ur, meghallgattam karrierem
legőszintébb és legszebb tanuvallomását.
Nem fogom kérdéseimmel profanzálni
ezt a vallomást és tisztetelem jeléül enged-
jék meg, hogy az ülés pár percre való föl-
függasztését javasoljam.

Az ügyvédek és Cuza magánélete
Az ülés megnyitása után a védőügyvé-
dek kevésbé elfogultak, mint az ügyész,
sőt érzik, hogy az elhangzott tanuvallom-
más mélyen megrendítette az esküdteket
is. Valóságos offenzívát indítottak a tanu
ellen. Csakhogy emberükre találtak.

— Meg tudná-e mondani a tanu, hol
teljesített katonai szolgálatot?
— Köszönöm a barátainknak, hogy fi-
gyelmeztek s elhozhattam katonai irat-
omat.

A védők folytatják a tüzet:
— Igaz-e az, amit egy bizonyos újság
irt az ön viselt dolgairól... egy macedoniai
leányiskola növendékeivel kapcsolatban?...

— Ebben az aljas rágalmazási ügyben
a minisztérium adott elégtételt... s meg-
mutatja a bíróságnak a miniszter erkölcsi
bizonyítványát, s egyéb aktákat.

— És ez így tart még hosszú órákon
keresztül, míg végül is Cuza Hotta kime-
rülten mondja el az ügyvédek kérdésére,
soha sem hitte, hogy Tita őt jobban sze-
reti, mint Ciulleit. Amikor a tanu helyére
akar menni, Stoenescu ügyész egy papir-
lapot nyújt át neki, amelyet az ügyész a

házkutatás során az áldozat lakásán ta-
lált: Tita feljegyzései, amelyek Cuza Hot-
ta iránti szerelmét árulták el.

A tanu átveszi és lassan, kimerülten el-
tűnik a tárgyalóterem tömegében, mialatt
az elnök új tanu szólit: Gheorghe Cris-
tescu. Az áldozat bátyja. Borotvált koponyá-
ja, zömök, sötét tekintetű ember. Fog-
lalkozása ügyvéd s mégis nehézkesen, el-
fogultan, szinte félve beszél:

Az idősebbik fivér denunciatja huga emlékét

— Én nem tekintem magam károsultnak
ebben a pörben. A közönség megérzi, hogy
a tanu és családja között rettenetes ür-
tátong, hogy egy áruló típus áll előtte.

— Gregorian sógorom a krematóriumba
akarta szállítani a halottat... én voltam
az, aki apám sugallatára jelentést tettem
az ügyészegén... de aztán a véleményem
áltért a családométól... Szerettem a szüleim-
et, de mégis a véleményem, hogy nem
Ciullei ölte meg a hugomat.

A terem felhördül... a pillanat mélyen
drámai, az öreg Cristescuné siri kezd. A
tanu tovább beszél arról, hogy Ciullei
többször szakítani akart, de Tita mindig
utána ment... Ciulleinek nem állott érdeké-
ben megőlni.

Mennyivel fizettek meg?

A vallomás mindenkit megdöbben, de
elsősorban az esküdteket. Az öreg Cris-
tescu megtörtén, elkeseredetten kiált a fia
felé:

— Mennyivel fizettek meg, nyomorult,
nem vagy a fiam.

Az öregasszony is megszólal: Kitaga-
dunk!

— Ciulleinek gyermekei és felesége van,
ha az önk helyébe lennék, felmenteném...
a bekövetkezett szerencsétlenségnek nem
utolsó sorban maga a halott volt az elő-
idézője.

Gella Gregorian, a halott nővére és a
tanu huga magából kikelve kiáltja:

— Szégyeld magad, lepéNZeltek! Ennek
a testvéremnek az elvesztését is Ciulleinek
kell megköszönnünk.

A terem zug, néhányan hangosan tün-
tetnek a tanu ellen, néhányan tapsolnak...
Az elnök nem várja be a további fejle-
ményeket. Elrendeli a terem kiürítését.

Valjan, a szülők ügyvédje szólal fel,
amikor a teremben ismét csönd lesz:

— A károsult fél nevében kell megál-
lapitanom, hogy egy testvér meggyalázta
hugának sirját és virágokkal borítja a
gyilkost.

A védők közbelépnek... Hiába, a kinos
hangulatot semmi sem oszlatja szét. Az
elnök maga sem képes elviselni... Uj ta-
nuka szólit: Egy portást, egy lites fiut,
Tita fodrásznőjét, T. Radulescu orvost...

De a hatodik, hetedik, nyolcadik nap
egymásután következő jelentéktelen tanu-
vallomásai sem tudták elmosni ennek a
megrázó drámai napnak az emlékét: az
őszintén érző vőlegény feltároló vallomá-
sát és az idősebb fivér megdöbbenő tanu-
ságtételét. (h. e.)

DIÁKJELSZÓ!

JÓ ÉS OLCSÓ LEPAGE!

Tömegletartóztatásoktól rettegve ünnepelték a Jom Kippurt a németországi zsidók

Nem szabad a szószékéről a zsidók tragikus helyzetéről beszélni. Egyre erőteljesebb az antiszemita terror

Prága, szept. 30. Az ideiglenes napot a berliniek és Németország többi városának zsidói nyomott hangulatban töltötték. A megdöbbentő tény, hogy négy nagyrabesült zsidó vezetőt letartóztattak azért, mert rosszasana napján kifejezést adtak a zsidóság kétségbeesett helyzetének, azt a gyanút ébresztette mindenkiben, hogy jomkippur napján újabb letartóztatások lesznek. Köztudomású volt, hogy a zsidó templomokban Gestapo kékerek fogják ellenőrizni az istentiszteletet és a prédikációkat, hogy szükség esetén „beavatkozassanak”. A zsidók hallgatólágoosan megegyeztek abban, hogy megőrzik hidegvérüket, nehogy a Gestapo embereinek alkalmat adjanak a beavatkozásra. Mindenki tisztában volt azzal, hogy akár a szószékéről, akár az egymás közötti beszélgetésben elhangzott egy-egy szó félreértésre adhat okot, ami végzetes hatással lehet az egész közösségre. Jom-kippur napján a zsinagógákat erős rendőri készenlétek őrizték. A zsidó hitközségi vezetőségek, épügek, mint rosshasana napján, ezuttal is a zsidó frontkatonák szövetségének embereivel karöltve gondoskodtak arról, nehogy a templomok közelében csoportosulások támadjanak. Míg Berlinben az engesztelő nap minden antiszemita manifesztáció nélkül zajlott le, a vidék számos városában ezen a napon „Weltfeind No. 1.” címen kiállításokat rendeztek az antiszemitizmus propagálására. Ebből az alkalomból uniformis S. A. csapatok vonultak fel az utcákon, ahol rögtönzött antiszemita propaganda-gyűléseket is tartottak.

A rabbi-nyilatkozat fogadtatása Németországban

Berlin, szept. 30. Közölte az Uj Kelet, hogy a Gestapo, többekkel együtt letartóztatta Berlinben dr. Emil Kohn rabbit és neves író. Dr. Kohn szabadlábra helyezték, a többi letartóztatott azonban még mindig a Gestapo őrzetében van.

Szeptember 25-én a világ rabbijai tiltakozó manifesztumot bocsátott ki a zsidóság ellen. Hitler által való difamálása ellen. A méltóságteljes kiáltványt a következő személyiségek írták alá: dr. J. Hertz nagyrabbi (London), Wiener főrabbi (Brüsszel), dr. Prato országos rabbi (Roma), rabbi Meyr (Jeruzsálem), dr. Hevesi Simon vezető főrabbi (Budapest), dr. Stephen S. Wise rabbi (Newyork), dr. Niemirover főrabbi (Bucuresti), dr. I. Taglicht főrabbi (Bécs), dr. Koretz főrabbi (Szalonniki), grandrabbin I. Levi (Párizs), Nahoum főrabbi (Kairo), Ehrenpreis főrabbi (Stockholm), Maarsen főrabbi (Hága), Littmann főrabbi (Zürich), dr. Schorr főrabbi (Varsó) és dr. Alkalai főrabbi (Belgrád).

A berlini cenzura-hatóságok elkobozták a párizsi Temps szeptember 25-iki számát, amelyben Franciaország nagyrabbija, Izrael Levi nyilatkozatot közölt a nürnbergi pártgyűlésen elhangzott beszédek ellen.

Tönkretették a zsidó droguistákat

Berlin, szept. 30. A napokban jelent meg Berlinben az 1936 március 26-ról szóló és a gyógyszerárak bérleteire és kezelésére vonatkozó törvény végrehajtási utasítása. Eszerint mindazokat a nyilvános gyógyszerárakat, amelyeknek tulajdonosa zsidó, kényszer-bérleti rendszernek vetik alá. A bérletek árverés útján lehet megszerezni, az árverésen azonban zsidók nem vehetnek részt. Október elsején — kivétel engedélyektől eltekintve — a zsidó gyógyszerár-tulajdonosok tartoznak bérbeadni a gyógyszertárakat.

Soldin poroszországi községben a napokban parasztyűlést tartottak, amelyen Wusowski paraszvezér kijelentette, hogy a nemzeti szocialista párthoz tartozó parasztek nem érintkezhetnek zsidókkal. Ez vonatkozik olyanokra is, akik valami köztisztviselget töltenek be. Egy másik szónok kihangsúlyozta, hogy a zsidókkal való érintkezés becsületbe vágó tény. Nem egyeztethető össze egy német paraszt becsületével, hogy üzleti összeköttetést tartson fenn zsidóval. Spanyolország és Szovjetország példája — ugyanígy — eléggé bizonyítja, hogy hová vezetett a zsidó politika. Hiába, a zsidók egy más faj, amelytől sok áthidalhatatlan dolog választja el a német parasztot.

A község mezőgazdasági kiállításából számos termelést zárt ki, mert még mindig zsidókkal tartják fenn üzleti összeköttetéseiket.

A német események a külföldi sajtóban

Bécs, szept. 30. A németországi zsidó kultuszövetség három neves vezérének a Gestapo által történt letartóztatásához a Neues

Wiener Tageblatt a következőket írja:

„A nemzeti szocialisták már régóta követelik, hogy a zsidóság ne használja a német nyelvet, hanem művelje kulturáját héber nyelven és írásban. A nemzeti szocialista pártprogram 23. pontjának egy passzusa, amely az összes másfajakra vonatkozik, követeli, hogy a „nemnémet” lapokat ne nyomtassák német nyelven. Julius Streicher is ismételtelen követelte a Stürmerben, hogy a zsidó kulturális ügyek ne tárgyalassanak német nyelven. A német zsidók birodalmi képviselői természetesen ellenezték ezt, minthogy a német zsidóság nem akarja német nyelven alkotott irodalmi műveit feladni.

A három zsidó kiválóság letartóztatása

Nándory és a zsidó katonák

Egy budapesti lap kis újságcikkét olvastam, amiből csak ez a mondat ragadta meg a figyelmemet: Nándory Klára 22 éves urileány, egy állami tisztviselő lánya megőrült. Elmegyógyintézet szállították.

Olyan döbbenettel hajtott rám a hír, mintha most is az iskola padban ülnek és valamelyik osztálytársam jött volna be rémülten a hirrel: hallottad, a Nándory megőrült? Nándory szegény osztálytársam volt, ötödik gimnáziumban pedig majdnem egész éven át padtársak voltunk. Most is előttem van a harmadik pad az ajtó mellett, egyik széken ő áll, a másikon én.

Szegény Nándory, nagyon meghatott a tragédiája, pedig jó néhány esztendő telt el azóta, hogy nem láttam. Mintha ma látnám, gömbölyű, kissé durva vonású gyermek arcát s két vastag barna hajfonatát. Rettegtem magamtól, ha visszamelegyek erre a kislányra, aki most talán kényszerzubbonyban dühög a budapesti elmegyógyintézetben.

En akkor 15 éves fejjel, elkecseregett hangulatban, rémülten döbbenem rá, hogy örült. Mire is alapoztam ezt a diagnózist? Nem arra, hogy rossz tanuló volt. Még arra sem, hogy ötödikes korában, bár apja magas állami hivatalt viselt, állandóan sikamlós vicceket mesélt nekünk és, amikor meglepetésünket látta, sajtáságosan, rekedten vihogott.

A diagnózis szoros összefüggésben van azzal, hogy egyszer szétültek bennünket. Nagy botrány után történt. Szegény kis Nándory most öszintén sajnálom, pedig abban az időben hírhedt volt arról, hogy „zsidógyűlölő”, amit szemtől szemben nem nyilvánítottak a diákok ebben az iskolában. Egy délelőtt 10 perces szünetben, úgy emlékszem, mintha ma történt volna, a folyosón összevörösödünk néhányan. Beszélgettünk. Csupa keresztény leány. Egyedül én voltam zsidó.

Nem tudom, hogyan kezdődött, de a háborúról folyt a szó. Komoly és fontoskodó mederben, mi közben szinte politikai vezéreknek éreztük magunkat. Már nem emlékszem, hogy mit mondtam, de világosan a fülemben hallom, amit Nándory válaszolt:

— A legaljasabb katonák a zsidók voltak a világháborúban — kiáltotta felém rekedt hangján és öklével az orrom előtt hadonászott.

Nagyon felháborodtam. A vér arcomba jódult és reszkettem a dühből.

— Te antiszemita — ordítottam — hazudsz.

Halljátok mit mond — röhögött szemtelenül — pedig én tudom, hogy a zsidók megszöktek a harc térről, vagy megadták magukat az ellenségnek.

A többiek mosolyogtak. Nem vették komolyan a kifakadást. Én azonban már nem tudtam uralni a haragomat. Hirtelen forogni kezdett velem a folyosó és nagy lendülettel, ahogy csak erőmből fellett, belelégtam az arcába.

Nándory felülvoltott. Artikulatlan hangja most is szaggatja a dobhártyámat. A folyosón hatalmas csödélet támadt. A jó-

összefügg azzal az igérettel, amit a Harmadik Birodalom tett, hogy tudniillik az olimpiai után a zsidóüldözések élesebb formákat fog ölteni. Valóban kimondott szadista vonásokat lehet észrevenni a zsidóüldözések körül. Az a követelés, hogy a német zsidókat, akiknek elődjek évszázadok óta éltek az országban és akik német kultúrájában nevelkedtek, minden átmenet nélkül térjenek át a héberre, olyan kegyetlenség, amelynél nagyobb már csak az az örület, amely ilyesmit kíván. Mindinkább az a látszat, hogy Julius Streicher uralkodik minden vonalon és hogy a németországi zsidók helyzete napról-napra reménytelenebbé alakul.

Német menekültek kérdése Franciaországban

Genf, szept. 30. A francia kamara külügyi bizottságának helyettes elnöke, Grumbach jelentést tett a Népszövetség hatodik bizottsága előtt arról, hogy Franciaország hogyan valóítja meg a német menekültek menedékjogát. Bizottságot jelöltek ki, amelyben a menekültek képviselője is helyet foglal. A menekülteket a legmesszebbmenően támogatják, munkaadókkal és munkalehetőséggel. Grumbach annak a kívánságának adott kifejezést, hogy más államok is kövessék a francia példát.

hírnevű leányiskolában valósággal pánikot keltett az ökölcsepás. Reszketve és halálra rémülten álltam az üveges folyosó ablakánál. Nándoryt körülvezték a leányok, mert tajtékzó szájjal rám akart rohanni. A szemé irtózatosan forgott. Merémültem a tekintetétől. A folyosó falának lapultam és félelemben reszketve ordítottam: jaj, örült.

Néhány tanár sietett hozzánk. Szétosztatták a csoportot és engem az igazgatóhoz vittek. Rettenetesen féltem. Biztos voltam benne, hogy kicsapnak. Ilyesmi talán nem fordult meg elő az elkényeztetett urileányok között.

Magából kikelve megérkezett az osztályfőnöknőnk is. Az arca dühös ráncokba húzódott és felháborodva nézett rám. Elsétált előlem és felém sziszegte: az én osztályomban ilyen szegény.

Nem mertem felnézni. Egyszerre megállt előttem az igazgató, alacsony pozsgás arcu ember:

— Miért tette ezt? — kérdezte szigorúan.

Minden portikám remegett. Értelmetlenül és összefüggéstelenül dadogtam:

— Azt mondta, hogy a zsidók gyáva katonák voltak a világháborúban... nekem két nagybátyám esett el, árvaik maradtak. Az apám, mint rokkant szerelt le... hangosan bögttem, az arcomon végigsorogtak a könnyek. Rettentő szerencsétlennek éreztem magam.

Az igazgató összenézett a tanárokkal. Nem szólt semmit. Az osztályfőnöknő kiküldött.

Még az nap elültették mellőlem Nándoryt. Ez volt az egyetlen következmény. Szegény Nándory soha nem bocsátotta meg a pofont. Valahányszor ránéztem, mindig gyűlölődő pillantásával találkoztam. A szemében láttam valamit, amitől hűbörztem.

Most megőrült. A zsenge 22 évét sajnálom. De mindig felkísért a rikácsoló hang, mellyel akkor az arcomba zsidózott.

HALÁSZ ERZSÉBET

”ישבת חתם סופר” ביה

הודעה

בעזרת השי"ת ובתמיכת אנשים נדיבים אצילים מחזיקי תורה ולומדי בעירנו ובמדינתנו עלתה בידנו לקנות מקום קבוע בית כנון ונשא ברב פאר והדר למושב ישיבתנו הרמה, העומדת תחת הנהלת רבנו הגאון שליטיא.

הבחורים יקבלו בהאינטרנט דירה וארוחה טובה ובריאה וכל צרכם ומחסורם עצהי"טי. הרוצים להתקבל ישלחו מכתב בקשה עד חג הסוכות הבע"ל ויקבלו בעוד מועד תשובה עפ"י החלטת הוועד.

קלוש יעיא תרצ"ז לפק ה' עשי"ת. Jostvath Chasam Sofer Cluj, str. Berthelot 11. וועד הישיבה.

BOGARAK,
tücskök, poloskák, svábogarak, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipszítják a KATOL japán rovarpor által.

En-gros beszerzés: N. H. Balthazar Bucuresti, Str. Selari 7.

IRÓK ÉS IRÁSOK

A Csendes Don III. (A kozákok lázadása)

Michail Solochow világhírű regényírói-ájaknak, az orosz átalakulást tárgyaló Csendes Donnak most jelent meg a harmadik kötete magyarul (A kozákok lázadása) az Epocha kiadásában. Ezzel a harmadik kötettel az utóbbi évek egyik legnagyobb irodalmi alkotása került teljes egészében a magyarul olvasó közönség elé.

A Csendes Don harmadik kötetében újra Grigorij személye kerül előtérbe. Ez a keménykötésű kozák nem tudja eldönteni: kinek az oldalán van az igazság, a vörösök, vagy a fehérek oldalán? Az egyik útközletben, amelyet a vörösök ellen viv, idegrohamot kap, leveti magát a földre, szája habzik... úgy kell elszállítani onnan. Néha elfogja a hevület és önkényesen osztogat igazságot: a fehérek által megszállott városkában kiereszti a börtönből a vörös foglyokat.

A regény folyamán megérkeznek az antant-missziók, hogy a felkelőket a vörösök ellen „tanácsokkal” lássák el. Ez nagy csalódást kelt, mert Denikinék abban biznak, hogy angol és francia katonák szállanak majd partra, akikkel együtt aztán játszi könnyedséggel fojthatják majd meg Lenin uralmát. Az antant azonban egy szál katonát sem akar adni.

A harcokat átszővi Grigorij felelődo szerele Akkszinja iránt és egy másik szerelmes pár is megjelenik a színen. Lesznitkij főhadnagy és Olga Goresakova, egy volt bajtársa övegye. A frontok izgalmiba belefáradt férfiak szerelme őszi színekben pompázik, igazi férfi szerelem ez, bánatos, melancholikus.

Szenzációszak a harmadik kötet tömegjelentetel, gyűlések a piac téreken, az újra felbukkanó Stockmann agitálása, akit egy fehér tiszt a szemünk előtt lö le. Megismerkedünk a vörösök egymás közötti fegyelmével és a fehérek, főleg a tábornokok széthúzásával. Egyik legrokkonszenvesebb alakja a harmadik kötetnek a fiatal, lelkes Korsanov Mitjka, aki a lovak között tölti katonai szolgálatát, megfigyeli a lovak szíriemi életét és átél egy olyan pusztai vihart, amelynek félelmetes zugását valósággal hallani lehet Solochow utólrhetetlen mezelevenítésében.

A regény sok ismert szereplője (közül e kötet során többen elesnek, néhányukat, így a gazdag Grigorjevics Miront, a vörösök kivégzik, Grisaka nagypapát pedig Korsanov Mitjka lövi agyon, miután a vörösök uralma felől vitába keveredett vele. A vajudó Oroszország utain gyakran találkozunk halottszárlító szerekkel, vagy csempészfuvarosokkal, amelyeknek kocsisai az elhagyott falvak értékeit hurcolják magukkal. Egy nem mindennapi dokumentum is van ebben a harmadik kötetben. Krasznov Hetman levele Vilmos császárhoz, akinek felajánlja magát (Oroszország még hadiállapotban volt Németországgal), csak segítsen a vörösök kezdődő uralmát megdönteni.

Nemcsak az orosz átalakulás története Solochow nagyszabású regénye, hanem az ország polgárháborúké. A „Csendes Don” olvasása közben lehetetlen elválni a gondolnól, hogy ugyanezek az események játszódhatnak le most Spanyolországban, ott is éppigy küzdenek a vörösök és fehérek, ugyanigy emléik a külföldi államok beavatkozását, de a pusztítások, kivégzések talán még sokkal vehemensebben dühöngenek ott, mint annakidején Oroszországban. A lágyabb szláv természet kívül nyilván az is az oka ennek, hogy Oroszország akkor már egy nagy világháború után megutálta a vért. Bizonyos azonban, hogy a „Csendes Don” a mindenkori forradalmak törvényszerűségének imponáns megörökítője. Olyan standard munka, amelynek értéke időálló. Sok, sok év múlva is ugyanazzal a frissességgel fog hatni és ugyanazzal az érdeklődéssel fogják olvasni, mint ahogy a kortárs nem tudja letenni kezéből, amíg el nem ért utolsó soráig.

Michail Solochow egyike a legnagyobb élő íróknak. Az Epocha Könyvkiadó érdeme, hogy a közönséget ezzel a remekművel megismertette. A „Csendes Don” harmadik kötetét is B'namy Sándor fordította, hűen és gondosan adta vissza a regény minden szépségét. A rendkívül izéles kiállítású könyv borítólapját Ruzicskay György rajzolta.

(K. i.)

HIBA

Két bemutató héber színi

Sabbataj az „Ohebe” a „Habi

Háromszáz éve márt márt a történelem színtek meg történelem és nemzsidó költők fog kes alakkal, akit hol dornak tüntettek fel.

Natan Bistrizki a darabját a napokban művészei, úgy igyek mint aki kihasználja rülményeit arra, hogy ditsa megalázó aláretinába vezesse. Amil törekvése hiábavaló, nyilván a példaadás volna, ha a zsidó nép volna a kilátástalanna.

A drámát a tragikus szereplő Cechovill nag játékaival. Mellette Gkarát, Samuel Primogyon jó és korszerű nban. Schlonsky asszmenyasszonyát nagy kapó részletek voltak iyek élén Vogelsohn Rosovszky zenéje és stihusosan egészítették.

A Habima Bialik Schiller Wilhelm Tell fesszor rendezett. En a körülmény, hogy a lucai a mai nehéz és lik a telepítés t. Stauffacher szavai ke „Wir haben diesen B aus den Sünppen gift Meskin játszották Finkel és Gessler bri pben Rowina asszon együttessel tragikus pekben is a legjobb ták. A bemutatónak

— Lapunk legköz szükköt ünnepek nrendes időben jeleni

— Két napra eltű szűcsesett egy közkentik: A galati ka nős esetről értesitet szrednél történt. E katona ezeltt két község gyakorlóter gény várattalul mérán és mielőtt bártott volna, összeeseték a boncolást és.

Vasárnap, okt a Vármegyehá a román Ne m

Trucins érdekes

A kiállítás ok

— Angol kísérle megdöntésére. L Swain angol pilót sági világrekord méter magasságot a fagyponat alatt.

— A Keren Kl Clujon. Dávid Gó központjának és élemi főirodájának kot első napjaira vid, 3 éve tartózt mint a palesztina működik, egykori Tora Vöavoda n zője az ardeali H tóber 1-én, Sz cionisták és ifjus Cal. Decebel 16 lomban delután f retében a paleszt ifjuság a KKL-é módozatairól fog nok és kiváló sz elé Cluj város zekint. Vendége dati vezetősége.

HIREK

Két bemutató Palesztina héber színházaiban

Sabbataj az „Oheiben“ és Wilhelm Tell a „Habimában“

Háromszáz éve már, hogy Sabbatai Cövi feltűnt a történelem színpadán és azóta sem szűntek meg történések és teológusok, zsidó és nemzsidó költők foglalkozni ezzel az érdekes alakkal, akit hol misztikusnak, hol kalandornak tüntettek fel.

Natan Bistrizki, akinek „Sabbataj“ című darabját a napokban mutatták be az „Oheib“ művészel, úgy igyekszik beállítani a hőst, mint aki kihasználja igyekezett korának körülményeit arra, hogy a zsidó népet kiszabadítsa megalázó alárendeltségéből és Palesztinába vezesse. Amikor látta, hogy minden törekvése hiábavaló, áttért a moszlim hitre, nyilván a példaadás szándékával. Szerette volna, ha a zsidó nép hasonló lépéssel reagált volna a kilitástalannak látszó küzdelemre.

A drámát a tragikum tüze fűtötte és a főszereplő Cechovell nagy hatást ért el átérzett játékaival. Mellette Gabbai, aki Sabbataj titkárát, Samuel Primot érzékeltette, volt nagyon jó és korszerű minden megnyilatkozásában. Schlonsky asszony játszotta Sabbataj menyasszonyát nagy sikerrel. A darab megkapó részletei voltak a tömegjelenetek, amelyek élén Vogelsohn játéka volt megkapó. Rosovszky zenéje és Gertrud Krausz táncátikusosan egészítették ki a Sabbataj sikerét.

A Habima Bialik fordításában színrehozta Schiller Wilhelm Telljét, amelyet Jessner professzor rendezett. Emelte a darab hatását az a körülmény, hogy az Émek földműves csaláca a mai nehéz és véres napokban ünneplik a telepítés tizenöt éves évfordulóját. Stauffacher szavai kelnek életre e napokban: „Wir haben diesen Boden uns erschaffen, der aus den Sümpfen giftigesschwollen stieg.“

Meskin játszotta a főszerepet, a többiek, Finkel és Gessler brilliroztak. Arngard szerepében Rowina asszony emelkedett ki a kitünő együttesből tragikus játékaival. Kisebb szerepekben is a legjobb Habima-színészek játszottak. A bemutatónak hatalmas sikere volt. (S. M.)

Lapunk legközelebbi száma a közhíres szükköt ünnepek miatt vasárnap reggel a rendes időben jelenik meg.

Két napra eltűnt a visszatértek holtan összeesett egy közkatona. Bucurestiből jelentik: A galati katonai ügyészséget küllőndös esetről értesítették, ami a 11 Dorobanti-szrednél történt. Egy Sarbu Dumitru nevű katona ezélt két nappal eltűnt Moliveni község gyakorlóteréről. Ma reggel a közlegény váratlanul megjelent a kaszánya udvarán és mielőtt bármi felvilágosítást adhatott volna, összeesett és meghalt. Elrendelték a boncolást és a vizsgálat bevezetését.

Vasárnap, október 4-én nyílik meg a Vármegyeháza földszinti termében a román Nemzeti Színház festőművészenek:

Trucinsky Jenőnek
érdekes képkiallítása
A kiállítás október 29-ig lesz nyitva

Angol kísérlet a magassági világrekord megdöntésére. Londonból jelentik: Fred Swain angol pilóta kísérletet tett a magassági világrekord megdöntésére. Swain 15.230 méter magasságot ért el. Ott 49.8 fokot mért a fagyponat alatt.

A Keren Kajemeth ifjusági delegátusa Clujon. Dávid Gidáli, a Poél-Mizrachi világközpontjának és a Keren Kajemeth jeruzsálemi főirodájának ifjusági delegátusa Szukkot első napjaira Clujra érkezett. Gidáli Dávid, 3 éve tartózkodik Erecz Jiszraéiben és mint a palesztinai Poél-Mizrachinak titkára működik, egykori megteremtője az ardeali Tora Vöavoda mozgalomnak és megszervezője az ardeali Hechaluc-Hamizrachinak, október 1-én, Szukkot első napján a helyi cionisták és ifjusági szervezetek bevonásával Cal. Decebal 16 alatt levő szervezeti templomban délután fél 5 órakor mincha ima keretében a palesztinai helyzetről és a vallásos ifjuság a KKL-ér való munka fokozásának módozatairól fog beszélni. A tehetséges szónok és kiváló szervező ember munkássága elé Cluj város zsidósága nagy érdeklődéssel tekint. Vendégeket szívesen lát a Poél-Hadati vezetősége.

A Vasilescu-Nacht panama a semmitözszék előtt. A semmitözszék első szekciójának Badescu-Rosiori tanácsa tegnap kezdte tárgyalni az elmúlt év nyarán nagy port felvert belga transzferpanama ügyét, amelynek fővadászt, C. Vasilescu, Paul Nacht és Carol Linzemayer. Ismeretes, hogy a vádlottak 25 millió lejjel károsították meg Roger de Stareket, egy belga textil-tröszt bucuresti reprezentánsát. A tárgyalás során a vádlottak jogi képviselői közül hárman tartották meg védőbeszédüket, majd a déli órákban az elnök elnapolta a tárgyalást, amely az ítélet kihirdetéséig valószínűleg több napot fog igénybe venni.

A rendtörvény alapján indul eljárás Madgearu fenyegetői ellen. Bucurestiből jelentik: Az 5-ik hadtest hadbírósa befeljezte a vizsgálatot azon 5 légionárius ügyében, akik halállal fenyegették meg Madgearut és elhatározta, hogy a közrend törvénye első szakaszának alapján indít eljárást ellenük.

Elegáns Szép Olcsó
Az ujonnan megnyit
„FEMINA“
Női, leányka téli és átmeneti kabátok, valamint eszkluzív szövetek nagy választékban.
CLUJ, Str. Memorandului 1.

Titulescu állapota állandóan javul. St.-Moritzból jelentik: Titulescu állapota állandó javulást mutat. A hemoglobin és a vörös vérszéklet száma változatlan. Jól étkezik és jól alszik.

Országszerte esők várhatók. Időprognózis: 5-7 milliméterrel csökkenő légnyomás többnyire felhős ég, általános jellegű esők, enyhe északi szél, csökkenő hőmérséklet.

Uj helyiségbe költözik az osztrák konzulátus. Október elsején az osztrák konzulátus a Memorandului ucca 24. szám alá költözik át.

Számos női bajnál reggel, éhgyomorral felpohányi természetes „Ferencz József“ keserűvíz végtelen nagy megkönnyebülést szerez azért, hogy a belek tartalmát felhigítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. Az orvosok ajánlják.

Letartóztatták a bucuresti dollárhamisítókat. Gh. Oprescu vizsgálóbíró tegnap hallgatta ki a hamisdollárok forgalombahozatalával vádolt Petre Margut, a timisoarai Victoria bank tisztviselőjét, Eugen Klopfer órást, Jon Eluica munkanélkülit és Schäfer László bucuresti magántisztviselőt. Oprescu vizsgálóbíró a kihallgatás után elrendelte a négy vádolt letartóztatását. Az ügyesség Ion Mingea, a dollár forgalomba hozója ellen, aki időközben eltűnt a fővárosból, elfogató parancsot adott ki.

Valami egészen új

KÜLÖNBÖZŐ CSOMAGOLÁSBAN, GYÓGYSZERTÁRBAN, DROGÉRIÁBAN ÉS KÖTSZEF. ÜZLETEKBEŒ KAPHATÓ.

Pansaplast, Sebtapasz
AZ IDEÁLIS GYORSKÖTÉS

Bányakatasztrófa száz halottal Indiában. nLodonból jelentik: Kalkutta mellett, Djaharianál 100 bányászát eltemetett egy tárnaomlás.

Borzalmas vihar szántotta végig Colorado amerikai államot. Newyorkból jelentik: Colorado államot tegnap példanélküli vihar szántotta végig. Többen meghaltak.

A magyar kormány betiltott minden politikai jellegű összeívetelt. Budapestről jelentik: Ujabb rendelkezésig a magyar kormány minden összeívetelt és politikai jellegű felvonulást betiltott.

BRASOVI ÜGYFELEINK FIGYELMEBE! Ezuton értesítjük a t. brasovi előfizetőinket, olvasóinkat, ügyfeleinket és a zsidó intézményeket, hogy Brasovban kiadóhivatali és szerkesztőségi kirendeltséget állítottunk fel és annak vezetésével Klein Albert urat (lakik str. Murasenilor 35.) bíztuk meg. Kérjük t. feleinket, hogy mindennemű lapunkat érdeklő ügyben nevezetűhez fordulni sziveskedjenek. A kirendeltség felállítása nem érinti dr. Stern Ignác körzeti megbízottunk eddigi ügykörét, amelyet továbbra is el fog látni.

Cantacuzino tábornok Huedinben. Bucurestiből jelentik: Cantacuzino Zizi tábornok október 1-én Huedinra utazik, hogy a Totul pentru Tara párt elnöki minőségében résztvegyen néhány mócvideki „troita“ leleplezésen. Kisérletében lesz Dumitrescu-Borsa lelkész és személyes gárdája.

Zsidó Évkönyv és Naptár. A Zsidó Évkönyv és Naptár második évfolyamának bevezetőjében az egyik szerkesztő, dr. Naschitz Imre az olvasótól mehetséget, védelmet kér a könyv olyan hiányaiért, amit kényszerítő körülmények idéztek elő. Be kell vallani, hogy kevés említésreméltó fogyatékoságot találunk a tetszetős kötetben. Érdekes krónika, kifogástalan naptár-rész, aktuális és élvezetes olvasmányok bizonyítják, hogy a szerkesztők — dr. Drechsler Miksa főrabbi és Lax A. Saluator tanár — sikerrel oldották meg feladatukat. A közlemények sorát dr. Fischer József, a cluj kongresszusi hitközség elnökének értékes román cikke vezeteli be. Dr. Roth Marcell az Eszter-rendről ir tanulságos értekezést. Nemes vonása az Évkönyvnek, hogy nmm huz határvonalat a hitélet frakciói között. Kecskeméti Lipót és Fuchs Benjámin életének méltatása szép dokumentálása az Évkönyv felekezeti közti békéjének. Az irodalmi részben az ardeali zsidóság legjobb szelleminek nevét találjuk. Meg kell állapítani, hogy az idei Évkönyv nyeresége kulturéletünknek.

„Pansaplast 73-pant“ vizsgálógyoroktás. Döri officióló rédd rétegre (mullra) préselt, rugalmas anyagból áll. Ezáltal minden vestrászhé réncatánul vámal: semmilyen mozgásban nem gátó. A bőr meg lépi és nem eszúzik. Fédi sebet, vérzésűillapító, esetleges átnedvedésnél is biztosan ellenáll. Házi patikából, műhelyekben turánál ne hiányozzék, sőt mindig ézni legyen a „PANSAPLAST TAPASZ“.

Irodalmi est Alba-Iulián. Folyó hó 4-én, vasárnap este 9 órai kezdettel az albauliai Cionista Otthon előadótermében magyszabású irodalmi estet rendez az E. Zs. D. cluj kultúrközpontja. Az irodalmi est keretében bemutatkoznak az albauliai zsidó közönségnek a transzilvániai zsidó ifjuság költői, akik művészi formában fogják tolmácsolni a zsidó ifjuság mindennapi problémáit. Az estet dr. Bleicher Alfréd nyitja meg. Bevezető előadást tart: dr. Hamburg József, az E. Zs. D. kultúrközpontjának elnöke. Farkas Tibor, cluj hegedűművész hegedűszólót játszik: Corelli: La Follia, E. Bloch Ball Sém nignun, Variátiónen, zongorán kíséri: H. Farkas Nusí. Csehi Gyua egyik irodalmi esszéjét olvassa fel. Brassai Viktor, Adler Hubert és Salamon Ernő saját verseikből és fordításaikból szavalnak. Az irodalmi estet dr. Halász László, az E. Zs. N. Sz. albauliai csoportjának elnöke előadása zárja be. Az est iránt városzerte élénk érdeklődés nyilvánul meg és arra ezuton hívja meg az érdeklődőket a rendezőség.

SZÖRME-MUNKÁLATAIT
most készíttesse el, mert szezon előtt az árak olcsóbbak!
Salónomban szörmemunkálatok a legujabb párizsi és bécsi modellek után készülnek.
WEISZ TIBOR
Cluj, Calea Regele Ferdinand 21. sz. Farkas Ernő ház udvarán.

Eljegyzés. Schreter Dávid terménykereskedő Sighet és Czikk Ady Sighet jegyesek. M. k. é. h.
Ügyvédi hír. Dr. Fendrich Ernő ügyvédi irodáját megnyitotta Clujon, str. Stroescu 7/b sz. alatt. Telefon 13-92.
Román és francia nyelvkurzusok kezdődnek október elején kezdők és haladók részére a katolikus gimnáziumban. Hatos csoportok. Olcsó árak. Bővebbet „Libro“ Str. Memorandului 8.
Orvosi hír. Dr. Anca Emanuel v. párizsi és cluj egyetemi tanársegéd, gyomor-, máj-, epe- és bélspecialista, hazatérve, rendléseit megkezdte Str. N. Iorga 2 alatt. Rendel délután 3-7-ig. Röntgen diagnostical laboratórium. Modern dietetikus kezelés.

Minden zsidó váltsa ki igazolványát a községi választásokra

CLUJ, szeptember 30. Az Országos Zsidó Párti helyi tagozata nyomtatékosan felhívja a zsidó szavazókat, hogy szavazó céduláikat haladéktalanul váltsák ki. A mai nehéz időben minden zsidónak erkölcsi kötelessége, hogy választói kötelességének a közlegő községi választásokon eleget tegyen. A Zsidó Párt kellő időben értesíteni fogja a zsidó szavazókat azokról a tárgyilásokról, amelyek az október 15-i községi választásokra az egyes politikai pártok között folyamatban vannak.

Hölgyek figyelmébe!
Megkezdődött az őszi és téli szezon az **lzsák női divatszalonban** Memorandului 6. sz. alatt. Legujabb modellek és divatlapok után készülnek női kabátok, kosztümök és ruhák. Preciz munka, pontos kiszolgálás.

SZEP LAKÁS. BOLDOGSÁG.
nezzé meg **SZEKELU és RETI** bútorgyár r.t. állandó kiállítását
BUCURESTI TGMUDES
TRACIE IONESCU 4
NYVANSÁGÁRA NYILVÜLTÜ MEGH. ZOTTUNUAT EREDETI RAJZAINNAL

AKARAK, eskák, svábbogás mindenféle roslisan kipszúttók a TOL arpor által. hazar Bucuresti, Str. Selant 7. SASOK Don adása) ü regénytriológicárgyaló Csendes harmadik kötete (dása) az Epoque adik kötettel az bb irodalmi alkotás a magyarul olk kötetében újra térébe. Ez a ketudja eldönteni: azsás, a vörösök, az egyik ütözeten viv, idegrohahöldre, szája habnan. Néha elfogozotgat igazsáállott városkában s foglyokat. keznek az antant a vörösök ellen z nagy családást n biznak, hogy szállanak majd n játszi könnyedg Lenin uralmát. szál katonát sem orij feléledő szey másik szerelmén. Lészitkij főva, egy volt bajzsgalmaiba belefá szineken poméz, bánatos, mek kötet tömegjeeken, az újra felása, akit egy fele. Megismerkezőtti fegyelmével okok széthuzásáabb alakja a harlelkes Korsanov tt tölti katonai vak szérlemi élévi vihart, amelynek egeval hallani lehet ereplejében. ereplejé közül e, néhányukat, így ont, a vörösök kitedig Korsunov a vörösök uralma. A vajudó Oroszkonzuk halottszámpészfuvarosokkal, nagyott falvak ér. Egy nem mindenében a harmadik man levele Vilmoslja magát (Oroszvolt Németországok kezdődő uralakulás története egénye, hanem az Csendes Don“ olarra nem gondolni, nyk játszódnak le t is éppigy küdeugyanigy remélik ozását, de a puszmeíg sokkal vehe mint annakidején b szláv természeka ennek, hogy egy nagy világhárt. Bizonyos azcnm a mindenkori égének impozáns ard munka, amely, sok év mulva is og hatni és ugyanfák olvasni, mint lja léttni kezébből, ráig. A legnagyobb elő nyvkiadó érdeme, remekművel megon“ harmadik köfordítottá, hűen és ény minden széps kiállítású könyvörgy rajzolta. (K. i.)

